CENTRUM PRE DETI A RODINY
Istebné 258, 027 53

PROGRAM CENTRA PRE DETI A RODINY

Program vykonávania opatrení sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately v Centre pre deti a rodiny v Istebnom

2022

OBSAH

1 Kontaktná adresa a iné kontaktné údaje centra 3

2 Adresa miest vykonávania opatrení 4

3 Účel centra podľa § 45 ods. 1 písm. a) až d) Zákona č. 305/2005 Z.z. 5

4 Druh vykonávaných opatrení 6

5 Forma vykonávaných opatrení podľa § 45 ods. 4 Zákona č. 305/2005 Z.z. 9

6 Cieľová skupina centra 10

8 Celkový počet miest v centre a ak centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou vo viacerých budovách centra, počet miest v jednotlivých budovách centra 12

11 Opis spôsobu oboznámenia s programom centra detí, rodičov a iných blízkych osôb....17

12 Opis odborných metód práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov do odbornej práce centra 18

13 Plánovanie a poskytovanie odbornej pomoci tehotnej žene a tejto žene po pôrode a jej dieťaťu 20

14 Plánovanie a vyhodnocovanie výchovnej činnosti v samostatne usporiadaných skupinách....20

15 Obsahu prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti 21

16 Rozsah hodín, počas ktorých sa vykonávajú jednotlivé opatrenia....25

17 Tvorba a vyhodnocovanie IPROD-u, opis tvorby a vyhodnocovania individuálneho plánu odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou alebo plánu odbornej práce s plnoletou fyzickou osobou 25

18 Záujmová, športová, kultúrna, rekreačná činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery....28

19 Zabezpečenie zdravotnej starostlivosti deťom a plnoletým fyzickým osobám, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre 29

20 Zabezpečenie školskej dochádzky a prípravy na povolanie detí a plnoletých fyzických osôb do 25 roku veku po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa 30

21 Práva dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby a práva rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby 31

22 Povinnosti dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby a povinnosti rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby 36

23 Taxatívny opis výchovných prostriedkov, ktoré je možné uložiť za nedodržanie povinností 40

24 Spôsob poskytovania vreckového podľa § 66 zákona 305/2005 Z.z. 41

25 Opis postupu v rizikových situáciách pre dieťa alebo plnoletú fyzickú osobu, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v centre 43

1 Kontaktná adresa a iné kontaktné údaje centra

Adresa: Centrum pre deti a rodiny Istebné
Istebné 258
027 53 Istebné
IČO: 00183521
DIČ: 2020565272

Telefonické a emailové kontakty:

Riaditeľka CDR:

- telefónne číslo: 043/2433 001, 0911 950 259
- e-mail: riaditel.istebne@ded.gov.sk

Sociálne pracovníčky:

- telefónne číslo: 043/ 2433 003
- e-mail: socialnededistebne@dkubin.sk

CPPR:

- telefónne číslo: 043/ 5891 464, 0905 684 255
- e-mail: cpprdedistebne@gmail.com

Pohotovostný mobil(pre prípad umiestnenia dieťa na základe rozhodnutia súdu):

- 0911 950 259 /riaditeľka Centra/

- 0910 646 339 /sociálne pracovníčky Centra/

2 Adresa miest vykonávania opatrení

Činnosť Centra pre deti a rodiny v Istebnom sa vykonáva vo viacerých budovách „Centra“:

A. **Kancelárie Centra**: Istebné 258, 027 53 Istebné

B. **Centrum podpory profesionálnych rodín**: Bohúňova 1097/9, D. Kubín

C. **I. samostatne usporiadaná skupina:** Bohúňova 1097/9, 026 01 Dolný Kubín

D. **II. samostatne usporiadaná skupina:** Istebné 260, 027 53 Istebné

E. **III. samostatne usporiadaná skupina:** Istebné 258, 027 53 Istebné

F. **Skupina mladých dospelých** /mladí dospelí + tehotné ženy a tieto ženy po pôrode/: Odbojárov 1958/23-10, 026 01 Dolný Kubín

G. Domácnosti profesionálnych náhradných rodín

H. **Priestory pre výkon ambulantnej/ terénnej formy práce s rodinou v rámci NP DEI III**:

- **Dolný Kubín**: J. Ťatliaka 2051/8, 026 01 Dolný Kubín
  - telefonický kontakt**:** 0908101428, 0908104490, 0908104563, 0908113351
- **Námestovo:** Hviezdoslavovo Námestie 219, 029 01 Námestovo
  - telefonický kontakt: 0908092600, 0918549928, 0918561664
- **Tvrdošín:** Vojtaššákova 540/6, 027 44 Tvrdošín
  - telefonický kontakt: 0918549941, 0918389008, 0918548243

3 Účel centra podľa § 45 ods. 1 písm. a) až d) Zákona č. 305/2005 Z.z.

Centrum pre deti a rodiny Istebné je zariadenie, ktoré poskytuje a vykonáva:

- opatrenia dočasne nahrádzajúcich dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie,
- výchovné opatrenia, ktorým je uložená dieťaťu, rodičovi alebo osobe, ktorá sa stará o dieťa povinnosť zúčastniť sa na výchovnom alebo sociálnom programe,
- opatrenia na predchádzanie vzniku, prehlbovaniu a opakovaniu krízových situácií dieťaťa v prirodzenom rodinnom prostredí alebo v náhradnom rodinnom prostredí, porúch psychického, fyzického, sociálneho vývinu z dôvodu problémov v prirodzenom rodinnom prostredí, náhradnom rodinnom prostredí, širšom sociálnom prostredí,
- opatrenia na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny, posúdenie možností rodičov, ďalších príbuzných a iných blízkych osôb dieťaťa riešiť situáciu dieťaťa a rodiny na účely určenia miery ohrozenia dieťaťa,
- odborné metódy: sociálne a iné odborné poradenstvo rodinám, náhradným rodinám, tehotným ženám a mladým dospelým po ukončení náhradnej starostlivosti,
- výchovnú činnosť u detí, u ktorých sa vykonávajú opatrenia pobytovou formou,
- odbornú diagnostiku deťom, u ktorých sa vykonávajú opatrenia pobytovou formou,
- špeciálno – pedagogickú starostlivosť deťom, u ktorých sa vykonávajú opatrenia pobytovou formou.

4 Druh vykonávaných opatrení

CDR ISTEBNÉ - vykonáva A/T formou	OPATRENIA SOCIÁLNO-PRÁVNEJ OCHRANY DETÍ A SOCIÁLNEJ KURATELY

AMBULANCIE/ ÚPSVaR **Dolný Kubín** **Námestovo** **Tvrdošín**	**Ak sa rodičia dieťaťa rozvádzajú je potrebné v zmysle Zákona č. 305/2005 Z.z.** ▪ **§ 11 ods. 2 písm. a)** - dieťaťu a jeho rodičom poskytnúť alebo sprostredkovať sociálne poradenstvo, ▪ **§ 11 ods. 2 písm. b)** - rodičom dieťaťa odporučiť psychologickú pomoc v záujme obnovy manželského spolužitia a v záujme predchádzania nepriaznivým vplyvom rozvodu na dieťa, ▪ **§ 11 ods. 2 písm. c)** - dieťaťu poskytnúť alebo zabezpečiť potrebnú psychologickú pomoc aj po rozvode. **Odborné metódy v zmysle Zákona č. 305/2005 Z.z. zamerané na:** ▪ **§ 11 ods. 3 písm. b) bod 1** - prispôsobenie sa novej situácii v prostredí podľa § 4 ods. 1 písm. a) a b), ▪ **§ 11 ods. 3 písm. b) bod 2** - úpravu rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa, ▪ **§ 11 ods. 3 písm. b) bod 3** - podporu riešenia výchovných problémov, sociálnych problémov a iných problémov v rodine a v medziľudských vzťahoch, ▪ **§ 11 ods. 3 písm. b) bod 4** - podporu obnovy alebo rozvoja rodičovských zručností, ▪ **§ 11 ods. 3 písm. d)** - poradensko-psychologickú pomoc rodinám so špecifickým problémom a pri krízových situáciách, ▪ **§ 12 ods. 1 písm. d)** - uloží dieťaťu, rodičovi alebo osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa, povinnosť zúčastniť sa na výchovnom programe alebo na sociálnom programe, ▪ **§ 73 ods. 6 písm. a)** - vykonávanie opatrení na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny, posúdenie možností rodičov, ďalších príbuzných a iných blízkych osôb dieťaťa riešiť situáciu dieťaťa a rodiny na účely určenia miery ohrozenia dieťaťa, ak opatreniami vykonávanými vo vlastnej pôsobnosti nebolo možné jednoznačne určiť mieru ohrozenia dieťaťa, ▪ **§ 73 ods. 6 písm. d)** – opatrenia podľa § 44a ods. 1 písm. a) - poskytnutie alebo zabezpečenie poskytnutia sociálneho poradenstva alebo iného odborného poradenstva, ▪ **§ 73 ods. 6 písm. d)** – opatrenia podľa § 44a ods. 1 písm. b) bod 1 - vykonanie alebo zabezpečenie vykonania opatrení na uľahčenie riešenia výchovných problémov alebo rodinných problémov, ▪ **§ 73 ods. 6 písm. e)** - poskytovanie sociálneho poradenstva mladému dospelému po ukončení náhradnej starostlivosti. **Výchovné opatrenie súdu v zmysle Zákona č. 36/2005 Z.z.** ▪ **§ 37 ods. 2 písm. d)** - uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom

5 Forma vykonávaných opatrení podľa § 45 ods. 4 Zákona č. 305/2005 Z.z.

Centrum vykonáva tieto opatrenia:

- Pobytovou formou /samostatne usporiadané skupiny centra/,
- ambulantnou formou,
- terénnou formou.

A. **Pobytové opatrenia sú určené pre**:

Dieťa na základe:

- rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia (ďalej len pobytové opatrenia súdu),
- dohody s rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa (pobytové opatrenia na základe dohody budú realizované len v prípade voľnej kapacity v centre na samostatne usporiadanej skupine),
- požiadania dieťaťa.

Plnoletú fyzickú osobu na základe dohody, ktorou je:

- mladý dospelý po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa,
- tehotná žena a táto žena po pôrode a jej dieťa, najdlhšie do 24 mesiacov veku dieťaťa.

B. Ambulantné a terénne opatrenia sú určené pre:

Dieťa na základe:

- písomnej dohody s rodičom dieťaťa alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa,
- rozhodnutia súdu alebo orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately o uložení ambulantného výchovného opatrenia, a ak je to účelom ambulantného výchovného opatrenia, tak aj pre rodiča dieťaťa alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa,
- písomnej dohody s centrom, v ktorom je dieťa umiestnené na účel vykonávania pobytového opatrenia súdu,
- požiadania dieťaťa.

Rodiča alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa na základe:

- výchovného opatrenia uložená povinnosť zúčastniť sa na výchovnom programe alebo na sociálnom programe,
- dohody o poskytovaní sociálneho poradenstva, psychologickej pomoci.

Plnoletú fyzickú osobu, ktorej je dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúna alebo poručníka, ktorý sa osobne stará o dieťa na základe:

- výchovného opatrenia uložená povinnosť zúčastniť sa na výchovnom programe alebo na sociálnom programe,
- dohody o poskytovaní sociálneho poradenstva, psychologickej pomoci.

Mladého dospelého po ukončení náhradnej starostlivosti

6 Cieľová skupina centra

Centrum pre deti a rodiny Istebné /ďalej len CDR Istebné/ vykonáva opatrenia pobytovou formou pre deti, mladých dospelých a tehotné ženy a tieto ženy po pôrode, najdlhšie do 24 mesiacov veku dieťaťa.

Centrum vykonáva opatrenia pre:

a) dieťa na základe:
   - dohody s rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa,
   - požiadania dieťaťa,
   - rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia a o uložení výchovného opatrenia,
   - výchovných opatrení uložené orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
b) dieťa na základe dohody s rodičom,
c) plnoletú fyzickú osobu, ktorou je mladý dospelý, po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa na základe dohody; tehotnú ženu a túto ženu po pôrode, ak centrum ponúka výkon opatrení ambulantnou formou alebo terénnou formou aj pre dieťa umiestnené v inom centre alebo pre rodiča tohto dieťaťa alebo pre osobu, ktorá sa osobne stará o toto dieťa, opis cieľovej skupiny centra obsahuje aj túto informáciu.

CDR Istebné zastrešuje ambulantnú a terénnu prácu s dieťaťom, rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, plnoletou fyzickou osobou, ktorej je dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúna alebo poručníka, ktorý sa osobne stará a o dieťa v regióne Orava:

- okres Dolný Kubín (pobytová, ambulantná, terénna),
- okres Tvrdošín (ambulantná, terénna),
- okres Námestovo (ambulantná, terénna).

7 Dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre ak centrum vykonáva opatrenia podľa § 47, § 48, § 59 ods.1 písm. a) prvého bodu alebo tretieho bodu, alebo písm. b) až d)

1. Dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre pobytovou formou

CDR Istebné neprijíma deti so závažnými poruchami správania a deti, ktoré páchajú trestnú činnosť, týrané, sexuálne zneužívané deti, dieťa so závislosťou, deti vyžadujúce si špecializovaný program, deti s ťažkým zdravotným postihnutím a maloleté matky s deťmi.

CDR Istebné z priestorových dôvodov neprijíma s dieťaťom aj jeho rodiča, osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa alebo inú blízku osobu dieťaťa.
CDR Istebné nevykonáva v rámci pobytovej formy opatrenia pre:

- dieťa, ktorého zdravotný stav si vyžaduje osobitnú starostlivosť v špecializovanej samostatnej skupine,
- dieťa, ktorého zdravotný stav si vyžaduje ošetrovateľskú alebo opatrovateľskú starostlivosť,
- dieťa s duševnou poruchou,
- dieťa s mentálnym postihnutím, ťažký stupeň,
- dieťa s telesným postihnutím, ťažký stupeň,
- dieťa so zmyslovým postihnutím, ťažký stupeň,
- dieťa s kombináciou postihnutí.

CDR Istebné neuzavrie dohodu s matkou, ak je naplnená kapacita skupiny mladých dospelých, ak matka nemá ani základné finančné zabezpečenie základných životných potrieb pre seba a deti, ak sa u nej prejavujú opakované stavy zmeneného vedomia pod vplyvom užívania návykových látok, trpí akútnym stavom psychického ochorenia, ktoré ovplyvňuje jej samostatné fungovanie a vzťahy s okolím, ak nízka úroveň rozumových schopností neumožňuje zvládať samostatnú starostlivosť o seba a o deti, ak trpí infekčným ochorením.

Centrum nebude spolupracovať s rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, plnoletou fyzickou osobou, ktorej je dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúna alebo poručníka, ktorý sa osobne stará o dieťa a ktorý opakovane nespolupracuje podľa dohody s CDR Istebné.

2. Dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre ambulantnou a terénnou formou

- závažné psychiatrické diagnózy rodiča/rodičov (alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa), mladého dospelého alebo dieťaťa vyžadujúce v danom čase intenzívnu zdravotnú starostlivosť alebo dlhodobú ústavnú liečbu v zdravotníckom zariadení,
- správanie rodiča/rodičov (alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa) alebo dieťaťa priamo ohrozujúce život alebo zdravie zamestnancov centra pri dôvodnom podozrení, alebo preukázanom zneužívaní, či týraní maloletého dieťaťa alebo partnera,
- prebiehajúce alebo plánované súdnoznalecké posudzovanie v rámci súdneho konania,
- dlhodobý (niekoľkoročný) konflikt rodičov ohľadom úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, pričom počas tohto obdobia klienti opakovane absolvovali program sociálneho poradenstva v centre pre deti a rodiny,
- dlhodobý (niekoľkoročný) konflikt rodičov ohľadom úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, pričom počas tohto obdobia klienti opakovane absolvovali program psychologického poradenstva, alebo iné psychologické párové poradenstvo za účelom riešenia tejto situácie.

CDR Istebné nevykonáva opatrenia ambulantnou a terénnou formou ak má vyčerpaný pracovný časofond pre ambulantnú a terénnu prácu, a ak nemá dostatočné personálne zabezpečenie.

8 Celkový počet miest v centre a ak centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou vo viacerých budovách centra, počet miest v jednotlivých budovách centra

Centrum pre deti a rodiny Istebné	**Počet**	**Kapacita miest**
Samostatne usporiadané skupiny	3	30
Profesionálne náhradné rodiny	11	22
Skupina mladých dospelých	1	8
Kapacita celkom		60

V rámci samostatne usporiadaných skupín má Centrum pre deti a rodiny Istebné v rámci vykonávania opatrení pobytovou formou možnosť prijať a umiestniť na základe dohody 5 detí, ak to umožňuje voľná kapacita skupiny.

9 Opis vnútorných a vonkajších priestorov centra a ak centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou, opis podmienok zachovania súkromia vrátane opisu podmienok na osobnú hygienu

- **Kmeňové sídlo Centra pre deti a rodiny, Istebné 258 a samostatne usporiadaná skupina č. 3**

Administratívne sídlo centra spolu so samostatne usporiadanou skupinou číslo 3 sa nachádzajú v budove bývalej škôlky.

Administratívne priestory centra tvorí:

- kancelária riaditeľky centra,
- kancelária psychológov,
- kancelária odborného tímu /sociálna pracovníčka, špeciálny pedagóg/,
- kancelárie ekonomických pracovníkov,
- kuchynka, ktorá slúži aj pre potreby spoločenského priestoru /porady, návštevy, konanie PK/,
- dielňa pre údržbára,
- sociálne zariadenia,
- kotolňa.

V prvom nadzemnom podlaží sa nachádza samostatne usporiadaná skupina č. 3 s kapacitou 10 miest. Tvorí ju 5 samostatných izieb, ktoré slúžia ako spálne a osobný priestor pre deti, obývačka s kuchyňou a jedálňou, ktorá slúži aj ako priestor pre návštevy.

Sociálne zariadenia sú samostatné pre chlapcov a pre dievčatá. Kúpeľňa dievčat je vybavená práčkou, obsahuje WC pre dievčatá a vaňu. Kúpeľňa chlapcov obsahuje WC a sprchovací kút. Všetky priestory osobnej hygieny sú uzamykateľné. Náhradný kľúč sa nachádza v kancelárskych priestoroch skupiny. Spálne pre deti sú jedno, dvoj a trojlôžkové. Každé z detí má miesto na odkladanie osobných vecí.

Kuchyňa samostatne usporiadanej skupiny je vybavená kuchynskou linkou so základnými elektrospotrebičmi /chladnička, mikrovlnná rúra, varná doska, rúra na pečenie, sporák, umývačka riadu/.

Súčasťou samostatne usporiadanej skupiny sú aj kancelárske priestory pre výchovných pracovníkov skupiny. Cenné veci si dieťa môže uschovať v uzamykateľnej skrini kancelárskych priestorov.

- **Samostatne usporiadaná skupina č. 2, Istebné 260**

Nachádza sa v tesnej blízkosti oficiálneho sídla centra. Ide o jednopodlažnú, nepodpivničenú budovu bývalej škôlky.

Samostatne usporiadaná skupina má 5 izieb pre deti, ktoré slúžia ako osobný priestor aj spálňa. Spálne pre deti sú jedno, dvoj, trojlôžkové. Každé dieťa má svoju skriňu, kde má uložené svoje osobné veci.

Obývačka slúži ako spoločenský priestor, ale je určená aj ako priestor pre návštevy. Kuchyňa s jedálňou je od spoločenských priestorov oddelená vstupnou chodbou. Okrem základných kuchynských potrieb je vybavená aj elektrospotrebičmi /chladnička, varná doska, rúra na pečenie, sporák, mikrovlnná rúra, umývačka riadu/.

Sociálne zariadenia sú samostatné pre chlapcov a pre dievčatá. Kúpeľňa je vybavená práčkou. Všetky priestory osobnej hygieny sú uzamykateľné. Náhradný kľúč sa nachádza v kancelárskych priestoroch skupiny.

Súčasťou skupiny je aj kancelársky priestor pre výchovných pracovníkov skupiny. Na zadnej strane budovy je so samostatným vchodom umiestnená plynová kotolňa.

- **Sídlo Centra podpory profesionálnych rodín a samostatne usporiadaná skupina č. 1, Bohúňova 1097/9, Dolný Kubín**

Nachádza sa v uličnej zástavbe rodinných domov. Dom je murovaný, má dve nadzemné podlažia a podkrovie.

Administratívne priestory CPPR nachádzajúce sa v prízemí rodinného domu tvoria:

- kancelária psychológa,
- kancelária sociálnych pracovníčok,

- kuchynka, ktorá slúži aj pre potreby spoločenského priestoru /pracovné porady, vzdelávania PNR, návštevy rodičov/,
- kúpeľňa s WC.

Na prvom nadzemnom podlaží sa nachádza kancelária výchovných pracovníkov samostatne usporiadanej skupiny, kúpeľňa so sprchovacím kútom, WC určené pre chlapcov, hala, tri obytné miestnosti, slúžiace ako detské izby detí. Sú dvoj a trojlôžkové.

Na druhom nadzemnom podlaží je kúpeľňa s vaňou a WC, určená pre dievčatá, dve obytné miestnosti, slúžiace ako detské izby detí /dvoj a trojlôžkové/, kuchyňa spojená s obývacou miestnosťou. Kuchyňa samostatnej skupiny, v ktorej pripravujeme jedlá, je vybavená kuchynskou linkou, kuchynským riadom, chladničkou, sporákom, elektrospotrebičmi a uzamykateľnou skriňou na potraviny.

Všetky priestory osobnej hygieny sú uzamykateľné. Náhradný kľúč sa nachádza v kancelárskych priestoroch skupiny. Každé dieťa má svoju skriňu, kde má uložené svoje osobné veci.

Z vonkajšej strany rodinného domu s osobitným vchodom je plynová kotolňa.
Všetky samostatne usporiadané skupiny centra sú dispozične riešené pre 10 detí.

- **Skupina mladých dospelých, ulica Odbojárov 1958/23-10, Dolný Kubín**

Je súčasťou centra pre deti a rodiny. Jedná sa štvorizbový byt, ktorý pozostáva z kuchyne, troch izieb pre mladých dospelých /dvoj a trojlôžkových/ a obývačky, slúžiacej aj ako pracovňa pre sociálnu pracovníčku.
V byte je samostatné WC a kúpeľňa. Kúpeľňa je murovaná, pozostáva zo sprchovacieho kútu a umývadla. Súčasťou kúpeľne je aj práčka. Všetky priestory určené k osobnej hygiene sú uzamykateľné.

Kuchyňa je vybavená kuchynskou linkou, ktorej súčasťou sú potrebné elektrospotrebiče k príprave jedál /umývačka riadu, varná doska, rúra na pečenie, chladnička, mikrovlnná rúra/.

V izbách pre mladých dospelých má každý mladý dospelý svoju skriňu, kde má uložené svoje osobné veci. K bytu patrí aj pivnica v prízemí bytového domu.

Kapacita skupiny mladých dospelých je 8 miest.

- **Priestory pre výkon ambulantnej a terénnej práce s rodinou**

Centrum pre výkon ambulantnej a terénnej práce s rodinou disponuje priestormi, ktoré sú ľahko dostupné klientom.

- Dolný Kubín, J. Ťatliaka 2051/8 - kancelárske priestory pozostávajú zo štyroch osobitných kancelárií na treťom poschodí viacpodlažnej budovy. Čísla dverí 310, 311, 312,313.
- Námestovo, Hviezdoslavovo námestie 219 -kancelárske priestory pozostávajú z jednej veľkej kancelárie, predelenej do dvoch samostatných kancelárií.

- Tvrdošín, Vojtaššákova ulica 540/6 -ide o jednu veľkú kanceláriu predelenú do dvoch kancelárií, nachádzajúcich sa na druhom podlaží obchodnej budovy.

10 Organizačná štruktúra centra- Počet zamestnancov centra, štruktúra pracovných miest s uvedením dosiahnutého vzdelania zamestnancov podľa § 4; ak centrum zabezpečuje odbornú pomoc alebo činnosť podľa § 49ods. 5 zákona, program centra obsahuje aj informáciu o zabezpečení tejto odbornej pomoci alebo činností inými odborníkmi

Kapacita Centra pre deti a rodiny Istebné je55 zamestnancov. Okrem zamestnancov zabezpečujúcich odbornú činnosti centra sú v centre zamestnaní aj 4 ekonomickí zamestnanci a vodič – údržbár.

Pracovná pozícia	**Počet**	**Dosiahnuté vzdelanie**
Riaditeľka	1	VŠ II. stupňa
Koordinátor CPPR sociálny pracovník	1	VŠ II. stupňa
Sociálny pracovník pre PNR	1	VŠ II. stupňa
Sociálny pracovník pre MD	1	VŠ II. stupňa
Sociálny pracovník pre SUS	1	VŠ II. stupňa
Psychológ pre PNR	1	VŠ II. stupňa
Psychológ pre SUS	1	VŠ II. stupňa
Psychológ NP DEI III	1	VŠ II. stupňa
Špeciálny pedagóg	1	VŠ II. stupňa
Vychovávateľ 1. SUS	3	VŠ II. stupňa, ÚSO
Pomocný vychovávateľ 1. SUS	2	VŠ II. stupňa, ÚSO
Pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou 1.SUS	1	ÚSO
Vychovávateľ 2. SUS	3	VŠ II., VŠ I. stupňa
Pomocný vychovávateľ 2. SUS	2	VŠ II. stupňa, ÚSO
Pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou 2.SUS	1	VŠ II. stupňa
Vychovávateľ 3. SUS	3	VŠ II. stupňa
Pomocný vychovávateľ 3. SUS	2	ÚSO
Pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou 3.SUS	1	ÚSO

Profesionálny náhradný rodič	11	3 x VŠ II., 1 x VŠ I. stupňa, 6 x ÚSO, 1 x SO
Psychológ NP DEI III pre ambulantnú a terénnu prácu Dolný Kubín	2	VŠ II. stupňa
Sociálny pracovník NP DEI III pre ambulantnú a terénnu prácu Dolný Kubín	3	3 x VŠ II. stupňa
Psychológ NP DEI III pre ambulantnú a terénnu prácu Námestovo	1	VŠ II. stupňa
Sociálny pracovník NP DEI III pre ambulantnú a terénnu prácu Námestovo	3	VŠ II. stupňa
Psychológ NP DEI III pre ambulantnú a terénnu prácu Tvrdošín	1	VŠ II. stupňa
Sociálny pracovník NP DEI III pre ambulantnú a terénnu prácu Tvrdošín	2	VŠ II. stupňa

CDR Istebné má vytvorených niekoľko multidisciplinárnych odborných tímov, ktoré môžu tvoriť:

- psychológ
- špeciálna pedagogička
- sociálny pracovník
- výchovný pracovník

Potrebná kvalifikácia sa mení zo študijného odboru **špeciálna pedagogika, liečebná pedagogika alebo pedagogika** na študijný odbor **učiteľstvo a pedagogické vedy v študijnom programe zameranom na špeciálnu pedagogiku alebo pedagogiku** alebo **v študijnom odbore logopédia a liečebná pedagogika v študijnom programe zameranom na liečebnú pedagogiku**

Potrebná kvalifikácia sa mení v skupine **študijných odborov výchova a vzdelávanie na skupinu študijných odborov učiteľstvo a pedagogické vedy** a **študijné odbory lekárskych vied alebo nelekárskych zdravotníckych vied na niektorý zo študijných odborov všeobecné lekárstvo alebo verejné zdravotníctvo**

Potrebná kvalifikácia sa mení v odbore **pedagogika a andragogika na učiteľstvo a pedagogické vedy** a **študijné odbory lekárskych vied alebo nelekárskych zdravotníckych vied na niektorý zo študijných odborov všeobecné lekárstvo alebo verejné zdravotníctvo**
Ak je v záujme dieťaťa potrebné zabezpečiť odbornú pomoc alebo činnosť v zmysle zákona č. 305/2005 Z. z. a centrum podľa programu centra činnosť nevykonáva, zabezpečuje ju inou právnickou alebo fyzickou osobou, ktorá spĺňa požadované predpoklady.

CDR Istebné pri zabezpečovaní odbornej pomoci využíva na služby:

- Centrum pedagogicko-psychologickej prevencie Dolný Kubín,
- Súkromné špeciálnopedagogické centrum Dolný Kubín,
- Klinického psychológa,
- Terapeutov,
- Klinického logopéda,
- Pedopsychiatra,
- Preventistov z rôznych oblastí /zdravotné, morálne.../,
- Advokačné Centrum Náruč Žilina,
- Iné špecializované zariadenia formou ambulantných služieb.

11 Opis spôsobu oboznámenia s programom centra detí, rodičov a iných blízkych osôb

Aktuálny program centra je zverejnený na webovej stránke centra, rovnako je dostupný aj na každom pracovisku centra.
Pred príchodom dieťaťa, rodiča a inej fyzickej osoby do centra sa uskutoční spoločné stretnutie odborného tímu. Pri terénnej a ambulantnej forme starostlivosti po nadviazaní kontaktu s rodinou sa stanovia priority na spoločnom stretnutí, s cieľom predísť vyňatiu dieťaťa z rodinného prostredia.

Po prijatí dieťaťa do CDR Istebné, pedagogický pracovník samostatne usporiadanej skupiny najneskôr do 48 hodín od prijatia oboznamuje dieťa s programom centra primerane jeho veku, schopnostiam a psychickému stavu.

V prípade rodičov alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa, plnoletej fyzickej osoby, ktorej je dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúna alebo poručníka, ktorý sa osobne stará o dieťa oboznamuje sociálny pracovník s programom centra tieto osoby pri návšteve centra, najneskôr však na prípadovej konferencii, ktorá je zrealizovaná do dvoch týždňov od prijatia dieťaťa do centra. V prípade potreby je program centra, prípadne jeho časť odovzdaná rodičom alebo iným fyzickým osobám v písomnej podobe.

Centrum dohodne s rodičom dieťaťa a s dieťaťom, ktoré je schopné vyjadriť svoj názor, miesto, čas, rozsah a spôsob stretávania sa rodičom, blízkou osobou dieťaťa, s prihliadnutím na potreby dieťaťa a možnosti a schopnosti rodiča dieťaťa. Ak je to v záujme dieťaťa nevyhnutné, centrum je oprávnené:
- určiť, že rodič dieťaťa sa nemôže stretnúť s dieťaťom; dôvod takéhoto určenia musí byť zaznamenaný v spisovej dokumentácii dieťaťa a musí byť oznámený súdu a orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na účel hodnotenia účinnosti pobytového opatrenia súdu,
- určiť, že rodič dieťaťa sa môže stretnúť s dieťaťom len za prítomnosti zamestnanca centra, ktorý môže poskytnúť dieťaťu a rodičovi potrebnú pomoc na uľahčenie priebehu stretnutí,
- umožniť stretnutie len v priestoroch centra, ktoré na tento účel utvára vhodné podmienky,

- umožniť stretnutie mimo centra, v územnom obvode obce, v ktorej je sídlo centra alebo sa nachádza organizačná zložka centra, v ktorej je dieťa umiestnené,
- umožniť dieťaťu pobyt s rodičom mimo centra.

Centrum oznámi orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately čas, miesto a dĺžku pobytu dieťaťa s rodičom najmenej tri pracovné dni pred odchodom dieťaťa z centra tak, aby mohol orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately poskytnúť centru aktuálne informácie o rodinnom prostredí, ak je to potrebné v záujme dieťaťa.
Ak blízka osoba dieťaťa alebo fyzická osoba, ktorá je dieťaťu známa, má záujem, aby sa dieťa opakovane krátkodobo zdržiavalo mimo centra v jej prítomnosti, je povinná absolvovať informačné poradenstvo v ustanovenom rozsahu.

Mladý dospelý, tehotná žena a táto žena po pôrode je o programe centra informovaná pri uzatvorení dohody o pobyte v centre. Mladý dospelý, tehotná žena a táto žena po pôrode, rodič dieťaťa alebo osoba, ktorá sa osobne stará o dieťa, plnoletá fyzická osoba, ktorej je dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, pestún alebo poručník, ktorý sa osobne stará a o dieťapotvrdí oboznámenie s programom centra písomnou formou.

O zásadných zmenách v programe je dieťa, jeho rodič alebo iná fyzická osoba včas oboznámená.

12 Opis odborných metód práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov do odbornej práce centra

Výchova

- hodnotová orientácia /utváranie svetonázoru, resp. náboženských odlišností/,
- nácvik sociálnych zručností,
- rozvoj manuálnych zručností,
- finančná gramotnosť,
- pracovné návyky,
- vhodné využívanie voľného času,
- starostlivosť o zdravie,
- podpora tvorivých a umeleckých schopností,
- usmerňovanie v profesijnej orientácii,
- príprava na osamostatnenie,
- environmentálna výchova.

Podpora vlastných zdrojov rodiny

- poskytujeme sociálne, psychologické, špeciálno-pedagogické poradenstvo, podľa individuálnych potrieb rodiny pre riešenie sociálnych a rodinných problémov,
- formou terénnej práce poskytujeme služby v prirodzenom prostredí rodiny, podieľame sa na obnove a úprave rodinného prostredia,

- usmerňujeme rodičov v rôznych oblastiach starostlivosti o deti,
- poskytujeme poradenstvo, nácvik rodičovských zručností pre rodičov, NR, PNR individuálnou aj skupinovou formou,
- spolupracujeme s rodinou na sanácii rodinného prostredia s využitím PK ako jednej z metód,
- poskytujeme rodine pomoc pri zorientovaní sa v probléme.

Poskytovanie sociálneho a psychologického poradenstva

- sociálne poradenstvo,
- sprevádzanie rodín, sociálna asistencia /kontakt s inými inštitúciami/,
- pomoc a podpora rodine v rozvodových/rozchodových situáciách,
- individuálne psychologické poradenstvo pre deti, rodičov, PNR, NR a širšiu rodinu,
- rodinné poradenstvo,
- sanácia,
- rodinná anamnéza,
- sociálna diagnostika,
- pomoc pri hľadaní dostupného bývania pre plnoleté fyzické osoby, ktorým je poskytovaná pomoc pobytovou formou.

Preventívne programy

- prevencia sociálno-patologických javov realizovaním individuálnej alebo skupinovej formy práce,
- program prevencia duševného zdravia,
- sociálno-psychologické výcviky.

Psychologická starostlivosť

- skríning psychického a emočného stavu klienta,
- psychologické poradenstvo klientom,
- individuálna psychoterapia,
- psychologické poradenstvo pre biologických rodičov a príbuzných,
- psychologická práca s profesionálnymi rodinami,
- konzultačno-poradenská činnosť pre zamestnancov v centre,
- príprava klienta na náhradné rodinné prostredie,
- príprava klienta na rôzne druhy premiestnenia,
- psychologická práca s mladým dospelým klientom,
- diagnostika detí umiestnených v centre /psychológ centra, príp. externý špecialista v prípade potreby/,
- podpora budovania kontaktu a vzťahu medzi žiadateľmi a dieťaťom, poradenstvo v tomto procese pre všetky zúčastnené strany- dieťa, žiadatelia.

Špeciálno-pedagogická činnosť

- poskytuje špeciálno-pedagogické poradenstvo a konzultácie zákonným zástupcom klientov, pedagogickým zamestnancom škôl a školských zariadení a zamestnancom zariadenia centra,
- špeciálno-pedagogická diagnostika a rediagnostika, prípadne zabezpečenie diagnostiky externým špecialistom,
- špeciálno-pedagogické poradenstvo, konzultácie a metodická pomoc,
- depistáž, včasná detekcia a intervencia problémov klienta, dispenzarizácia,
- špeciálno-pedagogická prevencia,
- profesionálna orientácia detí umiestnených v zariadení centra,
- spolupráca so školami a školskými zariadeniami.

13 Plánovanie a poskytovanie odbornej pomoci tehotnej žene a tejto žene po pôrode a jej dieťaťu

V zariadení je táto žena umiestnená na základe odporúčania ÚPSVaR, a to na základe písomnej dohody medzi touto ženou a CDR Istebné. Dohoda upravuje podmienky prijatia a zároveň podmienky pobytu v CDR Istebné. Matka po pôrode je povinná zabezpečovať starostlivosť o svoje dieťaťa.

Plán práce s matkou vytvára krátko po prijatí matky sociálny pracovník. Obsahuje zoznam úloh, ktoré musí matka splniť. Úlohy sú časované a je pri nich uvedené, kto, akým spôsobom a do akej miery jej bude pomáhať pri ich naplnení.

Matke sa okrem ubytovania a stravy poskytuje aj odborná sociálna pomoc, ktorá spočíva najmä v:

- sociálnom poradenstve,
- sociálnej podpore,
- sprevádzaní pri rozvíjaní sociálnych zručností, rodičovských zručností, zručností potrebných pre vedenie domácnosti a finančnej gramotnosti,
- pomoc pri hľadaní dostupného ubytovania.

14 Plánovanie a vyhodnocovanie výchovnej činnosti v samostatne usporiadaných skupinách

Výchovná činnosť na samostatne usporiadanej skupine sa plánuje vždy na mesiac vopred. Zohľadňuje sa heterogénne zloženie skupiny s rešpektovaním intelektových, zdravotných, kultúrnych odlišností a vekového zloženia.
V rámci výchovnej práce s dieťaťom sa raz mesačne na každej samostatne usporiadanej skupine konajú pracovné porady, kde sa vyhodnocuje aj plán výchovnej činnosti skupiny.
Vychovávateľ vypracováva plán výchovnej práce , s ohľadom na vek, mentálnu a sociálnu úroveň dieťaťa zapája dieťa do jeho tvorby, pri plánovaní berie do úvahy názor dieťaťa. Výchovný plán vychádza z aktuálnej situácie dieťaťa, obsahuje hlavný cieľ, čiastkové ciele a úlohy v jednotlivých oblastiach. Pre dieťa je vychovávateľ sprevádzajúci, podporujúci, pomáhajúci pri udržiavaní vzťahu dieťaťa a jeho rodiny.

Vychovávateľ zaznamenáva prejavy správania dieťaťa v zázname o psychickom a fyzickom vývine dieťaťa. Oboznamuje členov odborného tímu so všetkými novými informáciami o dieťati, o vzťahu dieťaťa k biologickej rodine, súrodeneckých vzťahoch, o plánoch dieťaťa do budúcnosti, o sociálnych potrebách dieťaťa. Podklady sú východiskom pre ďalšie plánovanie práce s dieťaťom.

Výchovný pracovník zaznamenáva dôležité udalosti v živote dieťaťa aj do jeho vlastnej „Knihy života".

Cieľom stretnutí na SUS je získanie:

- informácii o dieťati /zdravotné, školské, výchovné hľadisko, kontakty s rodinou, návštevy dieťaťa, záujmová činnosť, záľuby, kamaráti.../,
- mimoriadne udalosti,
- tímová práca a stanovenie čiastkových cieľov do ďalšieho mesiaca.

15 Obsahu prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti

Centrum pre deti a rodiny Istebné zabezpečuje prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti (ďalej len ,,príprava") a zároveň poskytuje záujemcom všetky informácie súvisiace s prípravou.

V roku 2022 sú plánované uvedené termíny vykonávania profesionálnej náhradnej starostlivosti:

- začiatok prípravy 21.02.2022, ukončenie prípravy PNR 21.04.2022
- začiatok prípravy 02.05.2022, ukončenie prípravy PNR 30.06.2022
- začiatok prípravy 05.09.2022, ukončenie prípravy PNR 31.10.2022
- začiatok prípravy 08.11.2022, ukončenie prípravy PNR 20.12.2022

Základné podmienky, rozsah a obsah prípravy sú upravené Zákonom č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon č. 305/2005 Z. z.") a Vyhláškou č. 103/2018 Z. z. Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 305/2005 Z. z.

Profesionálna náhradná rodina (ďalej len „PNR") je súčasťou organizačnej štruktúry Centra pre deti a rodiny, v ktorom sa vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

CDR Istebné vykonáva pobytové opatrenia súdu v PNR, ktorá poskytuje starostlivosť ustanovenému počtu detí a mladých dospelých v rodinnom dome alebo v byte, ktorého je PNR vlastníkom, spoluvlastníkom, nájomcom alebo spoločným nájomcom (§ 51 ods. 1).

Vykonávanie pobytového opatrenia súdu v PNR má prednosť pred jeho vykonávaním v samostatne usporiadanej skupine (§51 ods. 4).

V PNR zabezpečujú starostlivosť o deti a mladých dospelých manželia, ktorí sú zamestnancami centra alebo fyzická osoba, ktorá je zamestnancom centra.

Profil profesionálneho náhradného rodiča

Záujemca o prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti (ďalej len ,,záujemca“) na základe svojej motivácie po absolvovaní prípravy dočasne poskytne svoje domáce a rodinné prostredie dieťaťu, ktoré je v centre umiestnené na základe rozhodnutia súdu, s cieľom naplniť jeho individuálne potreby vzhľadom na aktuálnu životnú situáciu, v ktorej sa nachádza.

PNR je povinný splniť ustanovený kvalifikačný predpoklad a absolvovať prípravu v ustanovenom rozsahu, ktorej súčasťou je písomné zhodnotenie tejto prípravy. Ak starostlivosť o deti v PNR zabezpečujú manželia, ktorí sú zamestnancami centra, ustanovený kvalifikačný predpoklad musí spĺňať aspoň jeden z manželov. Na manžela alebo manželku fyzickej osoby, ktorá je zamestnancom centra sa vzťahuje zákonom stanovený rozsah prípravy a bezúhonnosť v rozsahu, aká platí pre fyzickú osobu, ktorá má záujem stať sa pestúnom alebo osvojiteľom (§ 39 ods. 4).

Hlavným poslaním profesionálneho náhradného rodiča je naplniť jednu zo základných potrieb dieťaťa, a to potrebu blízkej osoby, s ktorou si dieťa vytvorí vzájomné puto – láskyplný vzťah. Samotná rola PNR je zložitá a nesie v sebe spojenie roly rodič a roly profesionál – vychovávateľ. V niektorých situáciách prevažuje jedno, inokedy zase druhé. Je ťažké definovať aký je ten správny pomer medzi rolou rodič a rolou profesionála. Snaha o vyváženie obidvoch rolí je súčasťou obsahu prípravy na vykonávanie PNR.

Aby sa záujemca mohol stať PNR musí spĺňať:

1. Určité kvalifikačné predpoklady pre zabezpečenie starostlivosti o dieťa a to najmenej (Vyhláška č. 103/2018 Z. z., § 15 ods.1):
    a) nižšie stredné odborné vzdelanie, alebo stredné odborné vzdelanie,
    b) úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie, ak sa zabezpečuje starostlivosť o dieťa, ktoré vyžaduje zvýšenú starostlivosť z dôvodu, že bolo týrané, sexuálne zneužívané alebo bol na ňom spáchaný trestný čin, ohrozujúci jeho priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin.
2. Rozsah prípravy na vykonávanie PNR je:
    a) 60 hodín, ak záujemca ukončil úplné stredné vzdelanie,
    b) 80 hodín, ak záujemca ukončil stredné vzdelanie,
    c) najmenej 21 hodín nácviku praktických zručností podľa § 16 ods. 1 písm. b), ak ide o

- zamestnanca centra, ktorý bol členom odborného tímu podľa § 5 alebo ktorý zabezpečoval starostlivosť o deti nepretržite najmenej tri roky,
- manžela profesionálneho náhradného rodiča a starostlivosť v PNR zabezpečuje len jeden z manželov.

Za povolenú neúčasť sa považuje max. 10 percent z celkového počtu hodín prípravy, ktorá musí byť zdokladovaná (napr. PN, lekárske vyšetrenia, úmrtie v rodine a pod.) Manžel/ka záujemcu je povinný/á zúčastniť sa daného počtu hodín, inak prípravu neabsolvoval.

Organizačné podmienky prípravy

Prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti zabezpečuje centrum bez úhrady /náklady spojené s dopravou, stravovaním, ubytovaním a iné si záujemca zabezpečuje z vlastných zdrojov/.

Centrum zriaďuje tím na prípravu fyzickej osoby, ktorá má záujem stať sa profesionálnym náhradným rodičom, v zložení:

- najmenej jeden psychológ s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore psychológia (Vyhláška č. 103/2018 Z. z., § 16 ods. 3),
- najmenej jeden sociálny pracovník s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore sociálna práca, resp. špeciálny pedagóg s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore špeciálna pedagogika, liečebná pedagogika.

K vyššie uvedenému realizačnému tímu môžu byť prizvaní aj iní odborníci (napr. profesionálny náhradný rodič, vychovávateľ centra, prípadne iní odborníci, ktorí nie sú zamestnancami centra). Riaditeľ centra určí koordinátora prípravy, ktorý manažuje celý proces prípravy.

Povinná dokumentácia

- dohoda o realizovaní prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti, uzatvorená medzi centrom a záujemcom,
- súhlas so spracovaním osobných údajov,
- podrobnejší obsah prípravy a informácie o podmienkach vykonania prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,
- prezenčná listina a výkaz /odpočet úloh za daný časofond/,
- zhodnotenie prípravy, ktoré je vypracované po ukončení samotnej prípravy.

Obsah prípravy

1. <u>Príprava na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti v centre zahŕňa</u>:
   a) poskytnutie základných informácií o:
      - právnych predpisoch upravujúcich oblasť sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a rodinno-právnych vzťahov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisoch súvisiacich s vykonávaním profesionálnej náhradnej starostlivosti,

- výchovných opatreniach, náhradnej starostlivosti a osvojení,
- psychickom, fyzickom a sociálnom vývine dieťaťa a potrebách dieťaťa,
- potrebách a špecifikách starostlivosti o dieťa, ktoré je obeťou trestného činu obchodovania s ľuďmi, alebo ktoré je týrané, sexuálne zneužívané alebo sa vykonávajú opatrenia na overenie miery ohrozenia dieťaťa týraním, sexuálnym zneužívaním alebo iným činom ohrozujúcim jeho život, zdravie, priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin v rozsahu najmenej 16 hodín z celkového počtu hodín určených na poskytnutie základných informácií,
- právach dieťaťa,
- právach a povinnostiach profesionálneho náhradného rodiča,

b) nácvik praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi v rozsahu najmenej 50 % z celkového počtu hodín prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti zameraný na:
- identifikáciu vývinových potrieb dieťaťa,
- vzťahovú väzbu, citové pripútanie a separáciu dieťaťa,
- prispôsobenie sa zmene v rodine profesionálneho náhradného rodiča,
- komunikačné zručnosti,
- rozvoj výchovných zručnosti,
- riešenie záťažových situácií v rodine,
- spoluprácu v tíme odborníkov.

2. <u>Po ukončení prípravy centrum vypracuje zhodnotenie prípravy v písomnej podobe, ktorého súčasťou je najmä:</u>
   a) zhodnotenie záujmu fyzickej osoby o získanie informácií podľa odseku 1 písm. a) a zhodnotenie spolupráce pri nácviku podľa odseku 1 písm. b) počas prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,
   b) zhodnotenie motivácie fyzickej osoby na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,
   c) záver, či fyzická osoba absolvovala alebo neabsolvovala prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti.

V prípade, že záujemca/fyzická osoba ukončí prípravu v jej priebehu, písomné zhodnotenie sa nevypracuje vôbec.

Ďalšie informácie k príprave PNR

- odporúčaný počet záujemcov/fyzických osôb o prípravu na vykonávanie PNR: 5-12 osôb.
- dĺžka trvania prípravy: ukončenie najneskôr do 3 mesiacov (časový fond 60 resp. 80 hodín) od kedy začala príprava.
- odporúčaný pomer k rozvrhnutiu časofondu:

a) poskytnutie základných informácií – 40 %
b) nácvik praktických zručností – 60 %

- pri uzatvorení Dohody o realizácii prípravy sa záujemcovi poskytne podrobnejší obsah prípravy a metodická príručka pre profesionálneho náhradného rodiča.

16 Rozsah hodín, počas ktorých sa vykonávajú jednotlivé opatrenia

CDR Istebné vykonáva opatrenia ambulantnou a terénnou formou práce denne. Pre verejnosť sú určené pracovné dni nasledovne:

Ambulantná forma pomoci:

- Štvrtok: 07:00 – 17:00 hod.

Terénna forma pomoci:

- Pondelok: 07:00– 15:00 hod.
- Utorok: 07:00– 15:00 hod.
- Streda: 07:00– 15:00 hod.
- Piatok: 07:00– 13:00 hod.

Na základe dohody s klientom sa centrum prispôsobuje jeho potrebám v čase pre neho prístupnom. V prípade mimopracovných hodín bude zabezpečená dosažiteľnosť pracovníkov na zabezpečenie riešenia mimoriadnych krízových situácií.

Centrum pre deti a rodiny v Istebnom vytvára podmienky na preberanie a odovzdávanie dieťaťa rodičmi, ale len za podmienok, že to bude počas pracovného týždňa a na pôde CDR Istebné alebo jeho detašovaných pracoviskách. Ak bude dieťa do CDR Istebné umiestnené na základe súdneho rozhodnutia počas víkendu, odovzdanie dieťa do CDR Istebné zabezpečí príslušný úrad, resp. rodič dieťaťa.

17 Tvorba a vyhodnocovanie IPROD-u, opis tvorby a vyhodnocovania individuálneho plánu odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou alebo plánu odbornej práce s plnoletou fyzickou osobou

Centrum v súlade s vykonanými opatreniami vedie:

1. Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa, ak sú pre dieťa vykonávané opatrenia na základe pobytového opatrenia súdu /IPROD/,
2. Plán vykonávania opatrení pobytovou formou,
3. Plán vykonávania opatrení ambulantnou alebo terénnou formou.

Centrum vypracúva **Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa (IPROD)**, ktorého súčasťou je plán sociálnej práce s dieťaťom, plán výchovnej práce s dieťaťom a hlavné úlohy psychologickej činnosti psychológa centra. Centrum vypracúva individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa (IPROD) v spolupráci s orgánom sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej

kurately, obcou alebo v spolupráci s akreditovaným subjektom. Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa sa vyhodnocuje podľa potrieb dieťaťa a rodiny. Časový interval vyhodnocovania je stanovený po dohode s ÚPSVaR na prípadovej konferencii. Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa a plán sociálnej práce s dieťaťom musia byť v súlade a musia na seba nadväzovať.

Dôležitým zdrojom pri vypracúvaní IPRODu, v časti výchovnej práce s dieťaťom, je diagnostická správa o dieťati, ktorá pozostáva z psychologickej správy, pedagogickej správy, zdravotnej správy a odporúčaní. Tieto sa venujú potrebám dieťaťa a prognóze vývinu.

Súčasťou IPROD je okrem plánu sociálnej práce, plánu výchovnej práce aj stanovenie hlavných úloh psychologickej činnosti psychológa centra.

A. **Plán sociálnej práce**

Vypracúva sa v spolupráci s orgánom SPODaSK. V pláne sa stanovujú ciele na zlepšenie životnej situácie dieťaťa a jeho rodiny, konkrétne úlohy na dosiahnutie týchto cieľov, ako aj subjektu, ktorý je zodpovedný za plnenie úloh.
Plán sociálnej práce obsahuje:

- mieru ohrozenia dieťaťa a odôvodnenie miery ohrozenia dieťaťa,
- cieľ sociálnej práce s dieťaťom,
- opatrenia na dosiahnutie cieľa sociálnej práce s dieťaťom a ciele navrhnutých opatrení,
- spolupracujúce subjekty na tvorbe plánu sociálnej práce s dieťaťom vrátane fyzických osôb, ak sa na tvorbe plánu sociálnej práce s dieťaťom podieľali,
- konkrétne úlohy na dosiahnutie cieľov.

Cieľ IPROD-u sa v spolupráci s orgánom SPODaSK prehodnocuje v termínoch nie kratších ako dva mesiace.

Súčasťou plánu sociálnej práce je plán prípravy na osamostatnenie sa mladého dospelého spracovaný najmenej rok pred dovŕšením plnoletosti dieťaťa, ktorý obsahuje najmä spôsob zabezpečenia si ďalšieho bývania.
Plán sociálnej práce s dieťaťom vychádza zo zhodnotenia situácie dieťaťa a jeho rodiny, z odôvodnenia miery ohrozenia dieťaťa a zohľadňuje najlepší záujem dieťaťa. Ak bola určená miera ohrozenia viacerým súrodencom a boli určené rovnaké ciele práce s dieťaťom, možno pre súrodencov vypracovať spoločný plán sociálnej práce s dieťaťom; konkrétne úlohy podľa ods.2 písm.e) sú spracované osobitne pre každého súrodenca. Plán sociálnej práce s dieťaťom sa vypracuje písomne, aktualizuje sa podľa výsledku prehodnotenia plnenia úloh a výsledku prehodnotenia miery ohrozenia dieťaťa.

Súčasťou IPROD-u je stretávanie sa s biologickými rodičmi alebo inými blízkymi osobami. Ak blízka osoba dieťaťa alebo fyzická osoba, ktorá je dieťaťu známa má záujem, aby sa dieťa opakovane krátkodobo zdržiavalo mimo centra v jej prítomnosti, je povinná absolvovať informačné poradenstvo v ustanovenom rozsahu. Záznam o poskytnutí informačného poradenstva je súčasťou spisovej dokumentácie dieťaťa. Plán musí smerovať k riešeniu

budúcnosti dieťaťa, a to návratom do pôvodného rodinného prostredia alebo do náhradného rodinného prostredia, keďže ústavná starostlivosť je považovaná za dočasné a krajné riešenie náhradnej starostlivosti o dieťa. V prípade, že návrat do biologickej rodiny dieťaťa nie je možný, cieľom plánu sociálnej práce je zabezpečenie náhradnej rodinnej starostlivosti /NRS/.

B. Plán výchovnej práce s dieťaťom

Rozpracúva IPRODna krátkodobé, konkrétne ciele a postupy. Vyhodnocuje sa v naplánovaných termínoch, tie sú stanovené individuálne a vychádzajú z potrieb dieťaťa. Vďaka tomu je flexibilný a schopný reagovať na aktuálnu situáciu dieťaťa.

Je nástrojom tímovej spolupráce pri odbornej pomoci dieťaťu so špeciálnymi potrebami.

Vychádza predovšetkým zo sociálnej správy o dieťati, ktorá obsahuje anamnézu rodiny, anamnézu dieťaťa a dôvod nariadenia opatrenia.

Plán výchovnej práce pomáha vychovávateľom a profesionálnym náhradným rodičom uchopiť rozvoj dieťaťa komplexne a aktívne. Prostredníctvom neho dokážu vychovávatelia, profesionálni rodičia a ostatní odborní pracovníci, pomáhajúci dieťaťu, nasmerovať svoje pôsobenie na dieťa tak, aby boli schopní dieťa sprevádzať v procese nápravy jeho vzťahu k sebe samému i k svojmu okoliu. Sprevádzať v zmysle vyladenia sa na potreby dieťaťa a ich uspokojovania, s využitím odborných kompetencií. Vychovávateľ a profesionálny náhradný rodič aktívne vedie výchovný proces tak, aby dieťa reagovalo na jeho podnety, nie naopak.

Plán výchovnej práce je dôležitý aj pre dieťa samotné. Prostredníctvom spoluúčasti na jeho tvorbe a vyhodnocovaní je zapojené do toho, čo sa s ním deje. Stáva sa tak zodpovedným za svoju budúcnosť. Samozrejme v miere, ktorá je primeraná jeho veku a schopnostiam.

C. Hlavné úlohy psychologickej činnosti psychológa centra

Psychológ každý rok vypracuje plán psychologickej starostlivosti o dieťa, a to na základe odbornej psychodiagnostiky dieťaťa alebo na základe úloh vyplývajúcich z prípadových konferencií, resp. z porád zariadenia.

Plán psychologickej starostlivosti sa vypracováva najdlhšie na obdobie jedného roka, zvyčajne od 1. septembra daného roka do 31. augusta nasledujúceho roka a tento plán je súčasťou IPROD-u.

Z plánu psychologickej starostlivosti o dieťa vyplynú konkrétne úlohy pre prácu psychológa s dieťaťom.

Plán psychologickej činnosti s dieťaťom zahŕňa nasledujúce aktivity:

1. **Individuálna práca s dieťaťom:**
   - skríning psychického a emočného stavu dieťaťa,

- psychologické poradenstvo (vrátane profesijného poradenstva, individuálna prevencia),
- individuálna psychoterapia (vrátane bazálnej či podpornej) – zabezpečí zariadenie SPODaSK interne, resp. externou formou.

2. **Skupinové aktivity:**
   - preventívne aktivity,
   - sociálno-psychologický výcvik (SPV).

3. **Iné:**
   - psychologické aktivity s ďalšími osobami (napr. poradenstvo alebo odborná konzultácia vychovávateľom – profesionálnemu rodičovi, poradenstvo alebo psychoterapia biologickému rodičovi, príbuznému dieťaťa), rodinné a párové poradenstvo.

Plán špeciálno – pedagogickej starostlivosti pre deti, ktoré sú umiestnené v centre na základe pobytového opatrenia súdu

Ročný individuálny plán klienta so ŠVVP (od 1. septembra daného roku do 31. augusta nasledujúceho roku), ktorý je v starostlivosti špeciálneho pedagóga, vyhodnocuje špeciálny pedagóg dvakrát ročne (k 31. januáru a k 31. augustu príslušného roka) a je súčasťou IPROD-u. Obsahuje harmonogram individuálnych alebo skupinových intervencií.

Špeciálny pedagóg participuje podľa potreby na **pláne výchovnej práce s dieťaťom**. Prostredníctvom vyhodnocovania plánu dostáva spätnú väzbu od pedagogických zamestnancov a profesionálnych náhradných rodičov o tom:

- ako sa realizujú ich odporúčania pre prácu s dieťaťom,
- v čom sa dieťa prejavuje stabilne,
- čo ešte treba u dieťaťa rozvíjať,
- ako reaguje na terapiu/poradenstvo,
- ako sa prejavuje v bežných situáciách,
- aké sú jeho vzťahy (k súrodencom, rodičom, iným osobám), emočné reakcie a pod.

Na základe týchto spätných väzieb, svojho pozorovania a záverov zo stretnutí s dieťaťom vypracováva špeciálny pedagóg ďalšie odporúčania, ktoré sú podkladom pre tvorbu plánu výchovnej práce s dieťaťom a overuje ich plnenie. Špeciálny pedagóg pomáha zodpovedne rozhodovať pri návrhoch na premiestnenie dieťaťa do iného zariadenia.

18 Záujmová, športová, kultúrna, rekreačná činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery

Cieľom záujmovej činnosti je zabezpečenie aktívneho, kvalitného, bezpečného a zmysluplného trávenia voľného času detí a mládeže, rozvoj životných zručností, kompetencií, schopností,

znižovanie výskytu sociálno-patologických javov, rizikového správania a podpora budovania vzájomných kontaktov a akceptácie medzi deťmi a mládežou z rôznych skupín.

- **Športová činnosť**

V okolí Dolného Kubína sa nachádzajú športoviská – futbalový štadión, atletická dráha, zimný štadión, Aqua rellax, posilňovne.V rámci zimných športov využívame blízke lyžiarske strediská na bežkové, resp. zjazdové lyžovanie (SKI park Kubínska hoľa, Racibor v Oravskom Podzámku a iné).

- **Kultúrna činnosť**

Oravská galéria, Mestské kultúrne stredisko Dolný Kubín, Kino Trstená, Kino Ružomberok,..

- **Záujmová činnosť**

Záujmové krúžky v rámci ZŠ a MŠ, SCVČ Laura, Súkromná umelecká škola Jánoš, Mestské kultúrne stredisko DK, ZUŠ pána M. Bohúňa v Dolnom Kubíne.
Profesionálne náhradné rodiny zabezpečujú voľno-časové aktivity deťom v rámci svojho bydliska.

- **Prejavovanie náboženského vyznania a viery**

Centrum pre deti a rodiny Istebné akceptuje vieru dieťaťa. U detí, ktorých rodičia to písomne dovoľujú, je možnosť pokrstenia detí, vedenia ich k viere, tak v CDR Istebné, ako i v profesionálnych náhradných rodinách.

19 Zabezpečenie zdravotnej starostlivosti deťom a plnoletým fyzickým osobám, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre

Centrum zabezpečuje komplexnú zdravotnú starostlivosť o dieťa (konzultácie s lekármi, sprevádzanie dieťaťa na vyšetrenia, v prípade potreby sa psychiatrické vyšetrenie realizuje za účasti psychológa centra).
Vychovávateľ pozná zdravotný stav dieťaťa, riziká spojené s jeho chronickým ochorením, ovláda postupy pri akútnom zhoršení zdravotného stavu dieťaťa, pozná dávkovanie a prípadné vedľajšie účinky liekov, ktoré dieťa užíva. Zabezpečuje, aby lieky vždy boli uložené mimo dosah detí. Zabezpečuje, aby dieťa absolvovalo pravidelné preventívne prehliadky, pravidelné kontroly v odborných ambulanciách v súlade s jeho potrebami a zdravotným stavom, dodržiavalo liečebný režim, ktorý bol stanovený lekárom. V prípade hospitalizácie pripraví dokumentáciu, oblečenie, hygienické, školské a osobné potreby dieťaťa vrátane liekov, ktoré užíva, v priebehu hospitalizácie je s dieťaťom v pravidelnom kontakte, zároveň sa u ošetrujúceho lekára informuje o jeho zdravotnom stave. Zameriava sa na prevenciu vzniku ochorení, podporu zdravého životného štýlu, primerane veku poskytuje informácie z oblasti sexuálnej výchovy a výchovy k manželstvu a rodičovstvu. Prehlbuje u dieťaťa poznatky o škodlivosti fajčenia, alkoholu a iných drog.

Profesionálny náhradný rodič je splnomocnený vo vzťahu k zdravotníckym zariadeniam na zastupovanie dieťaťa vo všetkých veciach týkajúcich sa bežných úkonov súvisiacich so zdravotnou starostlivosťou ku konkrétnemu zverenému dieťaťu.
Profesionálny náhradný rodič po predchádzajúcom súhlase riaditeľa centra samostatne zabezpečuje kontakt s ambulanciou lekára pre deti a dorast, a to vstupné prehliadky, preventívne kontroly, kontakt s odbornými ambulanciami. Vykonáva všetky úkony súvisiace so zdravotnou starostlivosťou – podáva lieky, komunikuje, spolupracuje a riadi sa pokynmi lekárov, sprevádza dieťa na vyšetrenia a hospitalizácie. Profesionálny náhradný rodič o všetkých skutočnostiach v rámci zdravotnej starostlivosti bezodkladne informuje odborný tím centra. (telefonicky informuje o zhoršenom stave dieťaťa , najneskôr do 3 dní podáva informácie z vyšetrenia od lekára). Bezodkladne oznámi úraz, hospitalizáciu dieťaťa, operačné zákroky dieťaťa vopred dohodnutým spôsobom.
Plnoletá fyzická osoba si zabezpečuje zdravotnú starostlivosť sama, bezodkladne informuje sociálneho pracovníka o svojom zdravotnom stave.
Každá hospitalizácie dieťaťa je nahlasovaná ako mimoriadna udalosť Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave.
Zdravotná starostlivosť je zabezpečovaná v Dolnom Kubíne. Deti majú zväčša jednu detskú lekárku, toho času primárku detského oddelenia v Dolnom Kubíne.
Deti sú v starostlivosti viacerých zubných lekárov. V PNR je základná zdravotná starostlivosť v mieste alebo v blízkosti trvalého bydliska PNR.

Špecializovaná zdravotná starostlivosť sa realizuje v najbližšom dostupnom špecializovanom zdravotníckom zariadení (Dolnooravská nemocnica s poliklinikou Ladislava Nádaši Jégeho v Dolnom Kubíne; Oravská Poliklinika Námestovo; Hornooravská nemocnica s poliklinikou v Trstenej, Fakultná nemocnica v Martine, Ústredná vojenská nemocnica Ružomberok, pedopsychiatrická ambulancia Likavka, Národný endokrynologický ústav Ľubochňa).
O poskytovanej zdravotníckej starostlivosti je informovaný zákonný zástupca dieťaťa - rodič dieťaťa.

Pri dochádzaní za lekármi deti sprevádzajú prioritne pracovníci samostatne usporiadanej skupiny. Ak nie je možné zabezpečiť doprovod pracovníkmi samostatne usporiadanej skupiny, ku lekárovi je s deťmi vyslaný niektorý z členov odborného tímu.

20 Zabezpečenie školskej dochádzky a prípravy na povolanie detí a plnoletých fyzických osôb do 25 roku veku po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa

Centrum zabezpečuje:

- základné vzdelávanie, plynulý prechod do novej školy,
- vytvorenie podmienok na štúdium na predĺženie pobytu plnoletej fyzickej osoby, ktorej bola v centre poskytovaná starostlivosť,
- vzdelávanie na stredných a vysokých školách,
- špeciálnopedagogickú, logopedickú starostlivosť,

- školské krúžky na základe školských vzdelávacích poukazov, školské výcviky, výlety, exkurzie...
- informuje rodiča o špeciálnych a vzdelávacích potrebách dieťaťa, o možnosti integrácie,
- prizýva rodiča k spolupráci počas pobytu dieťaťa, týkajúcej sa prípravy na vyučovanie,
- vplýva na rodinu dieťaťa a dieťa, aby po návrate do rodiny pokračovalo vo vzdelávaní,
- vysvetľuje rodičom dôsledky opakovaného záškoláctva,
- vedie rozhovory s rodičom o dieťati, spoločné rozhovory s dieťaťom a rodičom o možnosti vzdelávania, možnosti internátov, postupy pri príprave na vyučovanie, poskytuje rodičom možnosť odborných konzultácií,
- v prípade záujmu rodiča centrum zapája rodiča do školských aktivít, poskytuje rodičovi možnosť absolvovať s dieťaťom vyšetrenia v CPPPaP, CŠPPaP, zúčastniť sa na mimoškolských aktivitách dieťaťa, na rodičovských združeniach.

Školská dochádzka detí je zabezpečovaná prevažne v mieste sídla CDR Istebné samostatne usporiadaných skupín. Deti navštevujú ZŠ, SZŠ (ZŠ Istebné; ZŠ Martina Kukučína v Dolnom Kubíne; Cirkevná spojená škola v Dolnom Kubíne; Špeciálna základná škola pre žiakov s telesným postihnutím v Dolnom Kubíne, Súkromná stredná odborná škola v Dolnom Kubíne, Spojená škola internátna Námestovo).

Príprava na povolanie detí a plnoletých fyzických osôb podľa zvoleného odboru sa uskutočňuje podľa výberu dieťaťa. Realizuje sa podľa zvoleného odboru, podľa výberu školy dieťaťa a po súhlase zákonného zástupcu. Pri výbere strednej školy participuje výchovný poradca školy.

V dostupnosti centra sú len školské zariadenia s vyučovacím jazykom slovenským.

Základná školská dochádzka v PNR sa realizuje v mieste alebo blízkosti trvalého bydliska PNR.

Vo všetkých menovaných základných a stredných školách, ktoré toho času deti navštevujú je možná integrácia žiakov.

21 Práva dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby a práva rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby

Práva dieťaťa:

- na život a rozvoj,
- na meno a štátnu príslušnosť,
- poznať podľa možností vlastných rodičov a právo na ich starostlivosť,
- na zachovanie identity (najmä meno, štátnu príslušnosť a rodinné zväzky),
- žiť s rodičmi (pokiaľ sa nejedná o prípady, kedy by to bolo nezlučiteľné so záujmom dieťaťa),
- udržiavať kontakt s oboma rodičmi, ak je odlúčené od jedného z nich alebo od obidvoch,

- na rešpektovanie a branie ohľadu na názor dieťaťa, ktoré je schopné formulovať vlastné názory,
- slobodne sa vyjadrovať o všetkých záležitostiach, ktoré sa ho týkajú; má právo byť vypočuté v súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho dotýka,
- na slobodu prejavu a právo na vhodné informácie,
- na slobodu svedomia, myslenia a náboženstva,
- na slobodu združovania, stretávania sa s ostatnými,
- na ochranu pred neoprávnenými zásahmi do súkromia, rodiny, domova a korešpondencie ako aj pred útokmi na česť alebo povesť,
- na zdravie a zdravotnú starostlivosť (právo na dosiahnutie najvyššej možnej úrovne zdravotného stavu),
- na vzdelanie,
- na oddych a voľný čas, účasť v hrách,
- využívať sociálne zabezpečenie vrátane sociálneho poistenia,
- vedieť o svojich právach
- každé dieťa má právo obracať sa so svojimi požiadavkami, problémami, či sťažnosťami, na vychovávateľku, sociálneho pracovníka, psychologičku alebo riaditeľku a požadovať odpoveď, použiť schránku dôvery,
- dieťa sa môže aj bez vedomia centra obrátiť na orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, verejného ochrancu práv, komisára pre deti,
- každé dieťa má právo slobodne rozhodovať o použití svojho vreckového,
- každé dieťa má právo požadovať, aby jeho listy boli odoslané ,
- každé dieťa má právo byť hodnotené a odmenené ,
- každé dieťa má právo dostať pri odchode z centra všetok svoj majetok a hotovosť, ktorú si dieťa počas pobytu v centre nasporilo

Dieťa má právo stretávať sa s rodičom, súrodencom a s ďalšími príbuznými a osobami, ku ktorým má blízky vzťah. Blízka osoba môže navštíviť dieťa, je však dôležité, aby o uvedenej skutočnosti bol informovaný rodič.

Dieťa sa s rodičom môže kontaktovať prostredníctvom osobnej návštevy rodiča v centre, v pobyte dieťaťa v rodinnom prostredí rodiča, prostredníctvom telefonického kontaktu, písomného kontaktu, prípadne prostredníctvom sociálnych sietí. Deti v centre môžu vlastniť a používať mobilné telefóny. Mobilné telefóny využívajú na kontakt s rodinou a blízkymi ako aj v osobnom voľne. Pri používaní telefónu sa dieťa riadi pravidlami dohodnutými na skupine. Pri nedodržiavaní pravidiel o užívaní mobilného telefónu na skupine sa môže pristúpiť k jeho dočasnému zadržaniu. K takému obmedzeniu môže dôjsť aj v prípade, že je potrebné zabezpečiť optimálne podmienky nevyhnutné pre zachovanie dobrého duševného zdravia, psychickej pohody, bezpečnosti, podporovania zdravého vývinu, kvality spánku a ochrany pred dlhodobým vplyvom elektromagnetického žiarenia na organizmus.
Dieťa má taktiež možnosť prístupu na internet a to prostredníctvom Wi-Fi pripojenia. K Wi-Fi sa môžu pripojiť aj svojím osobným mobilným telefónom, prípadne počítačom. Podmienky a to najmä čas a dĺžku pripojenia určuje zamestnanec CDR spravidla službukonajúci vychovávateľ,

podľa dohodnutých pravidiel samostatne usporiadanej skupiny. Vychovávateľ prihliada na zachovanie zdravej psychohygieny dieťaťa a jeho duševné zdravie.
Rovnaké pravidlá platia aj pri používaní PC hier.
Dieťa a mladý dospelý sa môže obrátiť, aj bez vedomia centra, na orgán SPO, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, súd, prokuratúru, prostredníctvom telefónnych čísel, ktoré sú zverejnené na nástenke každej SUS, na telefónnom čísle linky dôvery, ktoré je umiestnené na viditeľnom mieste.
Každé dieťa má právo požiadať o pomoc pri ochrane svojich práv. To platí aj vtedy, ak dieťa nemôže vzhľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť požiadať o pomoc samo, ale prostredníctvom tretej osoby.

Každé dieťa má právo dožadovať sa ochrany svojich práv u výchovného pracovníka skupiny, sociálneho pracovníka, psychológa, špeciálneho pedagóga, riaditeľky centra.

Má právo na súkromie: žiadne dieťa nesmie byť vystavené svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života rodiny, domova alebo korešpondencie. Všetky poštové zásielky adresované do centra preberá riaditeľka, počas jej neprítomnosti zástupkyňa centra. Listy, balíky, korešpondencia adresovaná deťom je odovzdaná priamo dieťaťu. V prípade podozrenia z nevhodnej, prípadne ohrozujúcej korešpondencie, môže túto otvoriť riaditeľka centra, prípadne iná dospelá osoba, ktorej dieťa dôveruje a umožní mu to dieťaťa s jeho súhlasom. Pri doručovaní pošty je rešpektované listové tajomstvo a obsahová cenzúra listov je vylúčená. Deti v profesionálnych náhradných rodinách môžu dostávať poštu na adresu centra, resp. na adresu bydliska profesionálnej náhradnej rodiny. Taktiež je dodržiavané listové tajomstvo.

Deti v profesionálnych náhradných rodinách môžu používať internet a mobilný telefón podľa spoločne stanovených pravidiel, ktoré sú dohodnuté na základe špecifík dieťaťa a profesionálnej náhradnej rodiny tak, aby dieťa malo možnosť kontaktu s blízkymi osobami, ale zároveň, aby nebol narušený bežný režim dňa a dieťa sa mohlo venovať nerušene napr. príprave na vyučovanie či odpočinku.

V centre, v priestoroch sídla administratívnej budovy, je umiestená schránka dôvery, do ktorej môžu deti vyjadriť svoj názor, resp. poukázať na nedodržiavanie práv. O uvedených skutočnostiach sa pravidelne informuje Krajská prokuratúra v Žiline.
Každé dieťa má právo slobodne rozhodovať o použití svojho vreckového. Dieťaťu je v tomto poskytnutá potrebná pomoc zohľadňujúca jeho vek, rozumovú vyspelosť a zdravotný stav. Výchovný pracovník, ktorý má dieťa v individuálnej starostlivosti, prípadne profesionálny náhradný rodič je zodpovedný za to, aby naučil dieťa hospodárne a rozumne využívať svoje vreckové.
Každé dieťa má právo slobodne rozhodovať o použití svojho vreckového.
Každé dieťa má právo dostať pri odchode z centra všetok svoj majetok a hotovosť, ktorú si v centre počas pobytu nasporilo.
Každé dieťa a mladý dospelý má možnosť (v čase osobného voľna) na „vychádzku“, ktorú povoľuje vychovávateľ v službe. Ďalšie výnimky v odôvodnených prípadoch a mimo čas určený na vychádzku riaditeľka detského domova. Vychádzky, resp. návštevy mimo okres, obec, mesto, u detí od 15 rokov povoľuje službukonajúci pracovník. V špecifických prípadoch je

možné povoliť vychádzku mimo obec aj u detí nižšieho veku, kde sa zohľadňujú rozumové schopnosti dieťaťa, rozsah a účel vychádzky. V takomto prípade bude rozsah vychádzky schvaľovaný výchovným pracovníkom v spolupráci s odborným tímov ako aj riaditeľkou CDR. Uvedené neplatí na vychádzky mimo okres.
Riaditeľka schvaľuje a uvoľňuje deti do rodín na pobyt dlhší ako 1 deň, po písomnom stanovisku a vyjadrení vychovávateľov z príslušnej skupiny a sociálnej pracovníčky.

Vychádzky počas školského roka:

- **do 8 rokov s vychovávateľom**
  - u detí **od 8 rokov až do ukončenia 1. stupňa ZŠ:**
- v letnom období do 19.00 (od 01.04. – 30.09.)
  do 20:00 hod. (víkendy a prázdniny)
- v zimnom období **do 18:00 hod.**
  - **u detí na 2. stupni ZŠ:**
- v letnom období **do 20:00 hod.**
  do 20.30 (víkendy a prázdniny)
- v zimnom období **do 19:30 hod.**
  - **u detí SOU, SŠ:**
    - v letnom období **do 22:00 hod.**
    - v zimnom období **do 21:00 hod.**

Večierka pre všetky deti **22.00 hod.** (nočný kľud).

Práva rodičov

Ak rodičia nemajú rodičovské práva nijakým spôsobom upravené, obmedzené alebo odobraté, CDR Istebné je povinné spolupracovať s rodičmi pri výchove detí.
CDR Istebné je povinné rešpektovať práva rodičov.

1. **Rodičia majú právo na informácie o dieťati**
   - Informácie o dieťati podáva riaditeľka, sociálna pracovníčka, s ktorou si rodič dohodne osobné stretnutie alebo mu podá informácie telefonicky, resp. písomne.
   - Informácie o vzdelávacom procese dieťaťa môže podať aj vychovávateľ.
   - Informovať sa na zdravotný stav dieťaťa,
   - Informovať sa na výber zdravotnej poisťovne, výber lekára, operačný zákrok, kúpeľnú liečbu, ozdravný pobyt, očkovanie dieťaťa, testovanie, užívanie antikoncepcie
   - Podieľať sa na spolurozhodovaní pri výbere školy, preradenia dieťaťa do inej školy v zmysle odporúčaní odborníkov, informovať sa o študijných výsledkoch dieťaťa, účasti na kultúrnych, športových, záujmových podujatiach dieťaťa, v škole, v centre,
   - Byť informovaný o vybavovaní prvého občianskeho preukazu, cestovného pasu,
   - Byť informovaný a vyjadriť súhlas prípadne nesúhlas o prijatí náboženských sviatostí u detí,

- Byť informovaný o správaní dieťaťa, pri problémovom správaní dieťaťa o opatreniach a odporúčaniach centra a ďalších odborníkov, o zmene zariadenia dieťaťa,
- Byť informovaný o domácom poriadku a interných predpisoch centra,
- Práva pri dobrovoľnom pobyte plnoletej fyzickej osoby sa doplnia podľa vopred uzatvorenej dohody.

2. Rodičia majú právo na stretávanie sa s dieťaťom po predchádzajúcom dohovore a s ohľadom na bežný režim dňa

- CDR Istebné utvára podmienky na stretávanie sa dieťaťa s jeho rodičom po predchádzajúcom dohovore a s ohľadom na bežný režim dňa.
- Ak je dieťa umiestnené v PNR, tak sa stretnutie s biologickými rodičmi môže uskutočniť v priestoroch centra, v mieste trvalého bydliska PNR alebo v domácnosti PNR, ak s tým PNR súhlasí.
- CDR Istené dohodne s rodičmi dieťaťa a s dieťaťom, ktoré je schopné vyjadriť svoj názor, miesto, čas, rozsah a spôsob stretávania sa s ohľadom na potreby dieťaťa a možnosti a schopnosti rodičov dieťaťa.
- Ak je to v záujme dieťaťa nevyhnutné, CDR Istebné môže určiť, že rodičia dieťaťa sa môžu stretnúť s dieťaťom len za prítomnosti zamestnanca CDR Istebné, ktorý je dieťaťu známou osobou, alebo len v CDR Istebné, ktorý na tento účel utvára vhodné podmienky, alebo mimo CDR Istebné na území obce, v ktorej je sídlo centra, resp. v detašovaných pracoviskách.
- Návštevy rodičov v CDR Istebné musia prebiehať tak, aby neboli obmedzované práva ostatných detí v samostatne usporiadanej skupine. Všetky návštevy bez výnimky prebiehajú výhradne v spoločných priestoroch, čím nie je dotknuté právo detí na súkromie. Termín návštevy rodičov je dopredu dohodnutý so sociálnou pracovníčkou. Ak rodičia prídu neohlásení, dĺžku návštevy určí službukonajúci zamestnanec. Na dĺžke návštevy blízkej osoby a priateľov detí a mladých dospelých sa dopredu dohodne službukonajúci vychovávateľ s návštevou tak, aby nebolo zamedzené plneniu denných úloh v rámci režimu dňa.
- Rodič nemôže byť na návšteve pod vplyvom alkoholu a iných návykových a omamných látok. V priestoroch a bezprostrednom okolí CDR Istebné je zakázané fajčiť a požívať alkoholické nápoja a iné omamné látky.
- Ak je to vhodné, môže CDR Istebné v súlade s individuálnym plánom rozvoja osobnosti dieťaťa umožniť dieťaťu pobyt u rodičov. Centrum pre deti a rodiny Istebné preskúma prostredie rodičov, blízkych príbuzných a vyhodnotí podmienky pobytu. V prípade vyhovujúcich podmienok sa zohľadňuje názor dieťaťa na pobyt v prostredí.
- Rodičia oznamujú svoj záujem o pobyt dieťaťa v domácom prostredí písomnou formou. CDR Istebné v súlade s opatreniami v Individuálnom pláne rozvoja osobnosti dieťaťa rozhodne o spôsobe použitia stravného dieťaťa, ktoré odovzdá rodičom vo forme finančnej alebo vo forme nákupu potravín. Vychovávateľ pred odchodom

dieťaťa, odovzdá rodičom Denník pre rodičov, starých rodičov a blízkych príbuzných, v ktorom sú zaznamenané úlohy pre dieťa aj rodičov ako aj výchovné usmernenia pre rodičov.

- Rodičia majú povinnosť zabezpečovať starostlivosť a výchovu dieťaťa počas návštevy v domácom prostredí.
- Rodičia počas návštevy, respektíve pri pobyte dieťaťa v domácom prostredí preberajú za dieťa zodpovednosť.
- Rodičia majú povinnosť počas návštevy dieťaťa v domácom prostredí chrániť zdravie detí, napr. pokračovať v zdravotnej starostlivosti o dieťa (podávanie liekov), ak je to potrebné.

3. **Rodičia majú právo spolurozhodovať pri výbere školy**
   - Rodič dieťaťa je počas osobných návštev informovaný o študijných výsledkoch dieťaťa, v zmysle odporúčaní výchovného poradcu o ďalšom profesijnom smerovaní dieťaťa.
   - Prihlášky deťom do škôl podpisujú rodičia, v ojedinelých prípadoch pri nemožnosti zabezpečenia kontaktu s rodičom, riaditeľka centra.

22 Povinnosti dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby a povinnosti rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby

Povinnosti detí

- Deti prejavujú zamestnancom úctu a rešpekt. Komunikujú slušným spôsobom, bez používania vulgarizmov. Deti oslovujú zamestnancov „teta“ a „ujo“.
- S rešpektom sa správajú k ostatným deťom v CDR Istebné.
- Deti dodržiavajú program CDR Istebné.
- Deti dodržiavajú pokyny vychovávateľov, ale aj ostatných pracovníkov centra. V prípade porušenia pravidiel centra má výchovný pracovník samostatne usporiadanej skupiny právo uložiť dieťaťu sankciu.
- Deti sú povinné plniť povinnú školskú dochádzku, plniť si školské povinnosti, sú povinné pripravovať sa na vyučovanie.
- Deti sú povinné dodržiavať liečebný režim stanovený ošetrujúcim lekárom, resp. iným odborným lekárom zúčastňovať sa preventívnych lekárskych prehliadok.
- Deti majú povinnosť dodržiavať režim dňa a pravidlá ustanovené v skupine a v centre pre deti a rodiny. Zamestnanci samostatne usporiadaných skupín vytvárajú pravidlá skupiny spoločne s deťmi, deti v PNR si pravidlá vytvárajú spolu s PNR.
- Deti majú povinnosť osobnou pomocou sa podieľať na chode domácnosti samostatne usporiadaných skupín a v domácnosti PNR. Sú povinní pomáhať pri príprave stravy, upratovaní, plnení povinností na skupine. Sú povinní šetrne zaobchádzať s vybavením priestorov centra, pomáhať mladším a slabším deťom. Sú povinné pomáhať pri údržbe vlastných vecí.

- Deti sú povinné dodržiavať stanovený čas vychádzky a tiež dodržiavať termín príchodu z vychádzky, na ktorú dostávajú súhlas od službukonajúceho výchovného pracovníka.
- Deti sú povinné zúčastňovať sa aktivít skupiny, dodržiavať stanovenú hodinu na nočný kľud.
- Dieťa je povinné udržiavať v poriadku svoje osobné veci ako aj pridelený majetok, udržiavať svoju izbu v poriadku.
- Dieťa nesmie v priestoroch centra bez súhlasu zodpovednej osoby na samostatne usporiadanej skupine vykonávať žiadne podstatné zmeny.
- Dieťa si neprivlastňuje cudzie veci podvodom alebo krádežou.
- Dieťa je povinné dodržiavať zákony o cestnej premávke pri používaní bicykla, skateboardu, kolobežky, elektrickej kolobežky a podobne.
- V priestoroch centra a bezprostrednom okolí je zakázané fajčiť a požívať alkoholické nápoje a iné omamné látky.

Povinnosti mladého dospelého a plnoletej fyzickej osoby:

- rešpektovať vychovávateľov a zamestnancov centra,
- prevziať a podpísať zodpovednosť za miestny inventár v byte, v prípade poškodenia inventáru uhradiť spôsobenú škodu,
- rešpektovanie a dodržiavanie vnútorného poriadku centra,
- dbať o svoje zdravie, o svoju hygienu, dbať o bezinfekčnosť prostredia, /testovanie/
- plnenie všetkých povinností vyplývajúcich zo štúdia, spolupracovať so sociálnym pracovníkom na príprave na budúce povolanie (vrátane kontroly pravidelnej dochádzky na vyučovanie a prax, informácia o školských výsledkoch a účasť na rodičovských združeniach),
- pomoc pri bežných prácach, upratovaní, pri príprave stravy , príprave na vyučovanie, zúčastňovanie sa kultúrnych, športových podujatí centra,
- zákaz požívania alkoholických nápojov a iných omamných látok, zákaz fajčenia v priestoroch a v areáli centra,
- nevyjadrovať sa vulgárne voči ostatným deťom umiestneným v centre, voči dospelým osobám a zamestnancom centra,
- nevyvolávať konflikty medzi deťmi, ani medzi deťmi a vychovávateľmi,
- včas oznamovať pobyt mimo centra, dodržiavať schválené príchody z individuálnych vychádzok a z pobytov,
- pravidelne oznamovať zmenu osobných údajov, lekárov, telefónneho čísla,
- aktívne spolupracovať s odborným tímom centra na riešení svojej sociálnej situácie, predovšetkým v oblasti ubytovania, spoločenskej sebarealizácie, zamestnania,
- pravidelne mesačne vypracovávať a vyhodnocovať Plán osamostatnenia sa mladého dospelého,
- brať na vedomie skutočnosť, že pri hrubom porušení dobrých mravov, ktoré by narušovali občianske spolužitie, alebo pri neplnení si povinností platiť úhradu za bývanie,

odobratú stravu, je možné zo strany centra o ukončení poskytovania starostlivosti v centre,

- dodržiavať bezpečnosť a ochranu zdravia, šetriť osobný majetok a majetok centra,
- v prípade ukončenia pobytu zo strany mladého dospelého, má tento povinnosť písomne upovedomiť vedenie centra a uviesť termín svojho odchodu a ukončenia poskytovania starostlivosti v centre,
- oznámiť adresu krátkodobého pobytu, dodržiavať schválené príchody z individuálnych vychádzok a z pobytov,
- v prípade návštevy, pobytu plnoletej fyzickej osoby platia podmienky podľa vopred uzatvorenej dohody tak, aby nenarúšali program centra.

Stravná jednotka pre mladého dospelého, ktorý nie je zaopatreným dieťaťom

1. MD, ktorý je na SUS a nie je mu poskytované stravovanie – vypláca sa mu paušálne 1,6 – násobok určenej stravnej jednotky
2. MD na SUS alebo v PNR, ktorý sa z dôvodu prípravy na povolanie zdržiava mimo centra

a/ časť dvojnásobku určenej stravnej jednotky podľa ods.1 písm. f) a odsekov 2 a 3 zodpovedajúcej obdobiu, počas ktorého sa zdržiaval mimo centra;
b/ preukázané výdavky na celodennú stravu zabezpečenú v zariadeniach školského stravovania, školských jedálňach alebo zabezpečenú vysokou školou, ak ide o študenta VŠ;
c/ preukázané výdavky na stravu zabezpečenú v zariadeniach školského stravovania, školských jedálňach alebo zabezpečenú vysokou školou, ak ide o študenta VŠ a v časti dvojnásobku stravnej jednotky zodpovedajúcej obdobiu, počas ktorého sa zdržiaval mimo centra na zabezpečenie stravy, ktorá nie je zabezpečená v zariadeniach školského stravovania, školských jedálňach alebo vysokou školou, ak ide o študenta VŠ

Povinnosti mladého dospelého, tehotnej ženy a tejto ženy po pôrode

- Mladý dospelý a tehotná žena a táto žena po pôrode sa zaväzuje uhrádzať platby za poskytované služby do 15. dňa každého nasledujúceho mesiaca, v prípade, že je poberateľom dávky v hmotnej núdzi, prípadne zamestnaný.
- Plne rešpektuje program centra. Oboznámenie s ním potvrdzuje mladý dospelý svojím podpisom.
- Zaväzuje sa obslužné činnosti ako sú upratovanie, pranie, žehlenie, údržba šatstva a bielizne vykonávať samostatne.
- Preberá zodpovednosť za hmotný majetok centra, čo potvrdzuje svojim podpisom. V prípade, že škodu spôsobí úmyselne, je povinný ju v plnej výške uhradiť.
- V prípade, že je držiteľom kľúča od skupiny mladých dospelých, prípadne izby, je povinný/á ho chrániť pred stratou alebo odcudzením. Jeho stratu bezodkladne nahlási zodpovednej osobe samostatnej skupiny, skupiny mladých dospelých.

- Zaväzuje sa dbať na čistotu centra, neznečisťovať okolie centra.
- Je povinný/á dodržiavať Zákon č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a berie na vedomie, že je zakázané fajčiť v izbe a v spoločných priestoroch, vrátane balkóna.
- Berie na vedomie skutočnosť, že pri hrubom porušení dobrých mravov, za ktoré sa považuje najmä spáchanie trestného činu, priestupku, také správanie, ktoré by narušovalo občianske spolužitie, bude Dohoda o poskytovaní starostlivosti ukončená okamžite.
- Má právo užívať priestory centra ako aj využívať služby, ktorých poskytovanie je s ubytovaním spojené, v súlade s dohodou a programom centra.
- Nesmie v priestoroch centra bez súhlasu zodpovednej osoby na skupine mladých dospelých vykonávať žiadne podstatné zmeny.
- Zaväzuje sa aktívne spolupracovať so sociálnou pracovníčkou a ostatnými inštitúciami na riešení svojej sociálnej situácie, predovšetkým v oblasti ubytovania, pracovnej a spoločenskej sebarealizácie a pri plnení dohodnutého plánu osamostatnenia mladého dospelého.
- Je povinný oznamovať pobyt mimo centra, minimálne dva pracovné dni vopred.
- Zákaz prijímať návštevy na skupine mladých dospelých bez prítomnosti zodpovednej osoby, v mimoriadnych prípadoch je možnosť návštevy po telefonickej konzultácii so sociálnou pracovníčkou.
- Pred dňom pracovného voľna a pred dňom štátneho, prípadne cirkevného sviatku, má MD povolenú vychádzku **vychovávateľom, prípadne sociálnym pracovníkom do 24:00 hod.** Po 24:00 hod uvoľňuje dieťa /mladého dospelého/ **len riaditeľka centra** na základe písomného rozhodnutia, kde mladý dospelý napíše miesto pobytu, dátum, súhlas vychovávateľov, resp. sociálnej pracovníčky skupiny MD a odovzdá to pani riaditeľke na schválenie.
- Vzhľadom ku skutočnosti, že vychádzka má byť vopred plánovaná, jej žiadosť na schválenie sa posiela riaditeľke na podpis najneskôr 3 dni vopred. V žiadosti je podpísaný pracovník skupiny, vychovávateľ, sociálny pracovník. V mimoriadnych prípadoch je vychádzka dieťaťa operačne riešená, o jej vhodnosti a účelnosti je posúdená vedúcim vychovávateľom a riaditeľkou centra.
- Po ukončení poskytovania starostlivosti v centre je MD povinný odovzdať čisté a nepoškodené priestory, ktoré užíval, určenému zodpovednému pracovníkovi.

Povinnosti rodičov

- Rodičia majú povinnosť platiť výživné na dieťa a tým úhradu do CDR Istebné.
- Rodičia majú povinnosť informovať centrum o zmene svojho bydliska, pracoviska a svojich príjmoch.
- Rodičia majú povinnosť predkladať vyúčtovanie stravného /pokiaľ to vyžaduje centrum/ a vrátiť preplatok stravného, ak vznikne.
- Rodičia majú povinnosť informovať CDR Istebné o všetkých skutočnostiach, ktoré môžu byť nápomocné počas dočasnej starostlivosti o dieťa v CDR Istebné.

23 Taxatívny opis výchovných prostriedkov, ktoré je možné uložiť za nedodržanie povinností

Výchovné prostriedky v CDR Istebné zvolí vždy službukonajúci výchovný pracovník podľa typu priestupku, veku dieťaťa, intelektu, zdravotného stavu, individuálnych možností, schopností a potrieb.

Všetky porušenia sa zaznamenávajú na tlačivo **„Zápis o mimoriadnej udalosti“**, kde sa stručne a výstižne napíše záznam o mimoriadnej udalosti - priestupku, ktorý sa dá podpísať dieťaťu a zároveň je v zápise navrhnutá sankcia za nevhodné správanie. Zápis píše službukonajúci pracovník. O všetkých mimoriadnych udalostiach je informovaná riaditeľka CDR Istebné, ktorá zároveň uvedený záznam podpisuje.

Opatrenia sú výchovným pracovníkom zvolené podľa veku, schopností a záujmov detí, prípadne podľa toho, ktoré opatrenie sa v minulosti pre dieťa ukázalo ako účelné.

Dieťa aj rodič má právo vyjadriť súhlas, resp. nesúhlas s opatrením. V prípade, že rodič s opatrením nesúhlasí, môže byť toto po prehodnotení odborného tímu a so súhlasom riaditeľa zmenené.

Pri opakujúcom sa nežiaducom správaní (čiže ak má dieťa 3 zápisy za krátke časové obdobie), vychovávatelia uskutočnia s dieťaťom mimoriadne stretnutie na SUS, kde sa hľadajú možné príčiny a rozoberajú sa dôsledky takéhoto správania. Počas sedenia sa dohodnú na nasledujúcich krokoch a úlohách. Tieto úlohy vychovávatelia vyhodnocujú pravidelne v intervale 2-4 x mesačne.

V prípade, že sa takéto výchovné pôsobenie ukáže ako málo účinné, oslovia odborný tím s požiadavkou na mimoriadne stretnutie. Na tomto stretnutí sa spoločne hľadajú možné príčiny tohto nežiadúceho správania. Následne sa v prítomnosti dieťaťa odhaľujú príčiny a rozoberajú dôsledky takéhoto správania. Pravidelné vyhodnotenia za účasti dieťaťa majú veľký význam. Z tejto porady vyplývajú úlohy pre dieťa, ale aj pre odborný tím. Psychológ CDR intenzívnejšie pracuje s dieťaťom, v rámci častejších pravidelných individuálnych sedení.

Tieto úlohy sa pravidelne vyhodnocujú 2-4x mesačne. Ak sa nežiadúce správanie ďalej nevyskytuje, pravidelné stretnutia sú ukončené. V prípade, že nežiadúce správanie pretrváva, prehodnotí sa možnosť inej odbornej pomoci.

Výchovný pracovník samostatne usporiadanej skupiny môže rozhodnúť o pozitívnej alebo negatívnej sankcii:

<u>Pozitívna sankcia :</u>

Pod pozitívnou sankciou myslíme proces, kedy je dieťa odmeňované za sociálne vhodné správanie (dieťa si plní povinnosti a rešpektuje pravidlá centra). Taktiež môže byť dieťa odmeňované, keď dosahuje úspechy vo výchovno- vzdelávacej oblasti, či záujmových krúžkoch. Samozrejme je potrebné využívať tieto motivačné výchovné prostriedky s prihliadaním na vek a mentálnu úroveň. Niektoré z možných odmien:

- Podieľanie sa na plánovaní voľnočasových aktivít pre celú skupinu
- Možnosť účasti na rôznych podujatiach (kultúrnych, športových, záujmových)

- Možnosť upraviť si svoju izbu.
- Možnosť predĺženia času strávenom na počítači, počítačových hrách, mobilnom telefóne, televízií.
- Možnosť predĺženia vychádzky alebo pridania vychádzky mimo obec (Dolný Kubín)

Negatívna sankcia:

- Ústne napomenutie (individuálne, skupinové),
- Ospravedlnenie sa za nevhodné správanie (individuálne, verejné),
- Obmedzenie času vychádzky,
- Obmedzenie času tráveného na PC,
- Obmedzenie času pozeranie TV,
- Skrátenie vreckového (v zmysle zákona),
- Zadržanie mobilného telefónu (dieťaťu je umožnený kontakt s rodičmi a blízkymi osobami prostredníctvom služobného telefónu),
- Nepovolenie výletu, exkurzie, prípadne inej akcie organizovanej CDR Istebné, prípadne školou,
- Pridanie pracovnej činnosti domácich prác,
- Vykonanie inej aktivity v prospech skupín,
- Vykonanie iného dobrého skutku (podľa možností dieťaťa),
- Vyrobenie prezentov určených na reprezentáciu CDR Istebné,
- Vytvorenie projektu na dohodnutú tému,
- Prečítanie knihy podľa vlastného výberu, vyhodnotenie obsahu.

Čas trvania určí v zápise o mimoriadnej udalosti výchovný pracovník, podľa závažnosti priestupku, veku dieťaťa a jeho schopností. Čas trvania uloženého výchovného opatrenia nesmie prekročiť 1 mesiac.

24 Spôsob poskytovania vreckového podľa § 66 zákona 305/2005 Z.z.

Povinnosti mladého dospelého a plnoletej fyzickej osoby:

- rešpektovať vychovávateľov a zamestnancov centra,
- prevziať a podpísať zodpovednosť za miestny inventár v byte, v prípade poškodenia inventáru uhradiť spôsobenú škodu,
- rešpektovanie a dodržiavanie vnútorného poriadku centra,
- dbať o svoje zdravie, o svoju hygienu, dbať o bezinfekčnosť prostredia, /testovanie/
- separovať odpad,
- plnenie všetkých povinností vyplývajúcich zo štúdia, spolupracovať so sociálnym pracovníkom na príprave na budúce povolanie (vrátane kontroly pravidelnej dochádzky na vyučovanie a prax, informácia o školských výsledkoch a účasť na rodičovských združeniach),
- pomoc na iných samostatne usporiadaných skupinách pri bežných prácach, upratovaní, pri príprave stravy , príprave na vyučovanie, zúčastňovanie sa kultúrnych, športových podujatí centra,

- zákaz požívania alkoholických nápojov a iných omamných látok, zákaz fajčenia v priestoroch a v areáli centra,
- nevyjadrovať sa vulgárne voči ostatným deťom umiestneným v centre, voči dospelým osobám a zamestnancom centra,
- nevyvolávať konflikty medzi deťmi, ani medzi deťmi a vychovávateľmi,
- včas oznamovať pobyt mimo centra, dodržiavať schválené príchody z individuálnych vychádzok a z pobytov,
- pravidelne oznamovať zmenu osobných údajov, lekárov, telefónneho čísla,
- aktívne spolupracovať s odborným tímom centra na riešení svojej sociálnej situácie, predovšetkým v oblasti ubytovania, spoločenskej sebarealizácie, zamestnania,
- pravidelne mesačne vypracovávať a vyhodnocovať Plán osamostatnenia sa mladého dospelého,
- brať na vedomie skutočnosť, že pri hrubom porušení dobrých mravov, ktoré by narušovali občianske spolužitie, alebo pri neplnení si povinností platiť úhradu za bývanie, odobratú stravu, je možné zo strany centra o ukončení poskytovania starostlivosti v centre,
- dodržiavať bezpečnosť a ochranu zdravia, šetriť osobný majetok a majetok centra,
- v prípade ukončenia pobytu zo strany mladého dospelého, má tento povinnosť písomne upovedomiť vedenie centra a uviesť termín svojho odchodu a ukončenia poskytovania starostlivosti v centre,
- oznámiť adresu krátkodobého pobytu, dodržiavať schválené príchody z individuálnych vychádzok a z pobytov,
- v prípade návštevy, pobytu plnoletej fyzickej osoby platia podmienky podľa vopred uzatvorenej dohody tak, aby nenarúšali program centra.

CDR Istebné poskytuje vreckové a vecné dary:

- dieťaťu, pre ktoré je vykonávané pobytové opatrenie súdu (o nariadení neodkladného opatrenia, uložení výchovného opatrenia, o nariadení ústavnej starostlivosti)
- mladému dospelému.

Dieťaťu je vyplácané vreckové každý mesiac. Prevzatie vreckového a výdaj vlastnoručne podpíše dieťa do knihy vreckového.

Vreckové v profesionálnej náhradnej rodine vypláca profesionálny náhradný rodič. Vreckové pre dieťa, ktoré je umiestnené v profesionálnej náhradnej rodine, zasiela CDR Istebné na osobný účet profesionálneho náhradného rodiča. Ten odovzdá dieťaťu sumu vreckového, dieťa zároveň podpíše prevzatie vreckového.

Z dôvodov hodných osobitného zreteľa, najmä z dôvodu výchovného pôsobenia, možno dieťaťu poskytnúť vreckové aj v sume nižšej, ako je ustanovená suma vreckového. Rozdiel medzi poskytnutým vreckovým a vreckovým, ktoré sa malo dieťaťu v mesiaci poskytnúť, sa poskytne v mesiaci nasledujúcom po mesiaci, v ktorom sa vreckové poskytlo v nižšej sume, alebo sa suma zodpovedajúca tomuto rozdielu uloží na osobný účet dieťaťa.

O spôsobe využitia vreckového rozhoduje dieťa, dieťaťu musí byť poskytnutá potrebná pomoc zohľadňujúca jeho vek a rozumovú vyspelosť. Z vreckového možno so súhlasom dieťaťa tvoriť

úspory. Súhlas dieťaťa s tvorením úspor musí byť získaný spôsobom primeraným veku a rozumovej vyspelosti dieťaťa.
Ak je to vhodné alebo účelné, vreckové možno poskytnúť dieťaťu vo viacerých čiastkach v mesiaci, alebo so súhlasom dieťaťa možno vreckové dieťaťa alebo jeho časť uschovať na určitý čas.

CDR Istebné poskytne vreckové v mesačnej výške zníženej o prepočítanú dennú výšku vreckového za každý deň, ktorý sa dieťa zdržiavalo úmyselne bez súhlasu mimo CDR Istebné.

25 Opis postupu v rizikových situáciách pre dieťa alebo plnoletú fyzickú osobu, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v centre

Pri vzniku rizikovej udalosti je zamestnanec CDR Istebné povinný bezodkladne upovedomiť o jej vzniku nadriadeného zamestnanca a vždy vzniknutú rizikovú udalosť oznámiť riaditeľke CDR Istebné. V čase jej neprítomností je nutné informovať zástupkyňu centra. Riaditeľku následne informovať telefonicky, resp. e-mailom.
Všetky rizikové udalosti a havárie sa oznamujú zriaďovateľovi - Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave.

Povinnosti zamestnancov pri vzniku rizikových udalosti

Za vytvorenie bezpečných a hygienických podmienok zodpovedá riaditeľka CDR Istebné. Za bezpečnosť a ochranu zdravia detí zodpovedajú službukonajúci zamestnanci.
Na činnosti, ktoré sa vykonávajú ako súčasť výchovno-vzdelávacej činnosti v centra a vyžadujú si zvýšený dozor, zabezpečí riaditeľka centra zvýšený dozor pedagogických zamestnancov:

- výlety
- exkurzie
- kúpaliská
- koncerty
- a iné

Pred uskutočnením výletu, exkurzie, kúpaliska, koncertu a iných, poverí riaditeľka CDR Istebné zodpovednú osobu, ktorá zodpovedá za jej priebeh. Organizačne zabezpečí prípravu a priebeh akcie, vrátane poučenia zúčastnených osôb a detí o bezpečnosti a ochrane zdravia. V rámci uskutočnených výletov sa prihliada na bezpečné, hygienické a fyziologické potreby detí.

Rizikové situácie v centre

Rizikovou situáciou rozumieme predovšetkým situáciu, pri ktorej dieťa aktívne ohrozuje seba alebo ostatné deti, príp. zamestnancov centra/ PNR.
Môže mať podobu sebapoškodzovania, útoku na iné dieťa, zamestnanca centra, PNR, inú osobu alebo poškodzovanie majetku zariadenia, budovy zariadenia, priestorov PNR. Uvedené skutočnosti sa odohrávajú spravidla v afektovom stave dieťaťa. Rizikovou udalosťou je taktiež útek dieťaťa zo zariadenia.

Službukonajúci vychovávateľ /profesionálny náhradný rodič okamžite rieši udalosť. V závislosti od jej povahy rozhoduje o privolaní RZP, polície, prípadne iných zložiek s cieľom zvládnuť vzniknutú situáciu.

Mimoriadne udalosti

1. **Mimoriadne nevhodné a agresívne správanie detí:**
   a) útok dieťaťa na iné dieťa, prípadne inú osobu,
   b) sebapoškodzovanie dieťaťa,
   c) závažné zranenie dieťaťa,
   d) sexuálne zneužitie dieťaťa,
   e) poškodzovanie budovy alebo zariadenia, priestorov PNR zväčša v afektívnom záchvate.
2. **Útek dieťaťa**
3. **Havária a porucha na technickom zariadení**
4. **Požiar v priestoroch centra/ domácnosti PNR, prípadne v jeho blízkosti**
5. **Úrazy s ťažkou ujmou na zdraví**
6. **Smrteľné úrazy**

1. Mimoriadne nevhodné a agresívne správanie detí

Za mimoriadne nevhodné a agresívne správanie detí považujeme akékoľvek správanie, ktoré ohrozuje bezpečnosť a zdravie iných detí a dospelých, napríklad fyzické a verbálne útoky na iné deti, vandalizmus.

Plán opatrení pri mimoriadne nevhodnom a agresívnom správaní detí zo strany zamestnancov centra/PNR:

- Snažiť sa racionálne a pokojne vyriešiť vzniknutú situáciu.
- Vždy zabezpečiť bezpečnosť maloletých detí na skupine, ktoré má zamestnanec zverené tak, aby nebola ohrozená ich bezpečnosť a zdravie (maloleté deti presunúť k druhej skupine, požiadať o pomoc spolupracovníka, prípadne vykonať iné opatrenie pre ich bezpečnosť).
- Vykonať opatrenia na zadržanie dieťaťa s nevhodným alebo agresívnym správaním tak, aby zamestnanec neohrozil svoje zdravie a bezpečnosť ostatných detí.
- Podľa charakteru a závažnosti vzniknutej situácie riešiť danú udalosť privolaním policajnej hliadky.
- Ak je k vzniknutej situácii privolaná policajná hliadka, prípadne RZP, túto skutočnosť je pracovník povinný bezodkladne oznámiť nadriadenému.
- Pracovník na skupine sa usiluje o to, aby dieťa netraumatizoval neodborným vypočúvaním, jeho snahou je získať relevantné informácie. Nezakrývať žiadnu skutočnosť, ktorá by mohla byť nápomocná pri riešení vzniknutého konfliktu.

- Všíma si správanie dieťaťa po udalosti, čo môže prispieť na vyhodnotenie situácie a overenie výrokov dieťaťa.
- O každom mimoriadne nevhodnom a agresívnom správaní vyhotoviť písomný záznam s detailným opisom postupu a následného vyriešenia vzniknutej udalosti. Informuje ho o zistených skutočnostiach, ktoré predchádzali a sprevádzali vzniknutú situáciu.
- So zistenými informáciami pracovník narába diskrétne a citlivo, a v prípade potreby ich konzultuje s nadriadeným, odborným tímom, prípadne s inými externými zdrojmi.
-

2. Útek dieťaťa

- Za útek dieťaťa možno považovať svojvoľné opustenie centra bez súhlasu službukonajúceho vychovávateľa, PNR alebo iného zamestnanca centra.
- Ak centrum umožnil pobyt dieťaťu mimo centra a dieťa sa v určenom čase do centra nevrátilo, centrum je povinné ihneď, najneskôr do 24 hodín vyzvať rodičov dieťaťa alebo osoby blízke dieťaťu, aby do 24 hodín zabezpečili návrat dieťaťa do centra.
- Ak dieťa, pre ktoré centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou, opustí centrum bez súhlasu centra alebo sa do centra nevráti v určenom čase, centrum je povinné túto skutočnosť bezodkladne oznámiť útvaru Policajného zboru, Orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, rodičovi dieťaťa a súdu, ktorý nariadil ústavnú starostlivosť, neodkladné opatrenie alebo uložil výchovné opatrenie. Ak je dieťa žiadateľom o udelenie azylu, centrum je povinné oznámiť túto skutočnosť aj Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky.
- Na zabezpečenie všetkých potrebných údajov o dieťati pre potreby policajného zboru je vychovávateľ/PNR povinný vopred vypracovať tlačivo o úteku a opatriť ho aktuálnou fotkou dieťaťa.
- Nahlásenie úteku dieťaťa na Políciu zabezpečí vychovávateľ/PNR, na ktorého pracovnej zmene k úteku došlo.
- Útek dieťaťa nie je dôvodom na premiestnenie do iného typu zariadenia. V prípade, že je útekmi ohrozené zdravie alebo život dieťaťa alebo ostatných detí, je nutné zvážiť ochranu dieťaťa v uzatvorenom výchovnom systéme na základe rozhodnutia súdu.
- Útek dieťaťa sa eviduje v Zápise o mimoriadnej udalosti.
- Sociálna pracovníčka nahlási útek do 24 hodín zriaďovateľovi, príslušnému ÚPSVaR, rodičom a súdu, ktorý nariadil ústavnú starostlivosť, neodkladné opatrenie, výchovné opatrenie

3. Havária a porucha na technickom zariadení

- Vypnúť technické zariadenie na ktorom došlo k havárii alebo poruche.
- Uzatvoriť hlavné prívodné ventily na rozvodoch médií, ktoré spôsobili haváriu alebo poruchu.

- Privolať obsluhu zariadenia, ak je určená.
- Zabezpečiť bezpečnosť detí podľa danej situácie.

4. Požiar v priestoroch centra / domácnosti PNR prípadne v jeho blízkosti

- Vyhlásiť požiarny poplach a vykonať evakuáciu detí do bezpečných priestorov(vstupný vestibul prípadne až vonkajšie priestory podľa situácie).
- Privolať Hasičský a Záchranný zbor (HaZZ).
- Do príchodu HaZZ podľa možnosti a situácie vykonať opatrenia na zamedzenie šírenia požiaru pomocou použitia hydrantov a hasiacich prístrojov.
- Po príchode HaZZ podať informáciu o evakuácií a riadiť sa pokynmi veliteľa HaZZ.
- Zabezpečiť ihneď oznámenie vedúcemu zamestnancovi, riaditeľke a požiarnemu technikovi.

5. Úrazy s ťažkou ujmou na zdraví

- Stabilizovať zamestnanca prípadne dieťa poskytnutím prvej zdravotnej pomoci.
- Privolať rýchlu zdravotnú pomoc.
- Zabezpečiť ihneď oznámenie.

6. Smrteľné úrazy

- Zabezpečiť ihneď oznámenie riaditeľke a bezpečnostnému technikovi.

Mimoriadne udalosti a postavenie médií

V prípade záujmu médií o dieťa umiestnené v centre je riaditeľka CDR Istebné povinná ihneď oznámiť túto skutočnosť zamestnancovi Kancelárie Generálneho riaditeľa Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny oprávnenému ku komunikácii s médiami a súčasne o tejto skutočnosti informuje riaditeľa odboru VOvZ. V prípade zverejnenia obrazového a zvukového záznamu dieťaťa nesmú byť zverejnené jeho osobné údaje.
Riaditeľka centra bezodkladne informuje príslušného prokurátora o tom, že došlo k mimoriadnej udalosti. Zároveň ihneď informuje a zasiela elektronickou poštou záznam o mimoriadnej udalosti, spolu s podaním na prokuratúru riaditeľovi odboru VOvZ Ústredia ÚPSVaR v Bratislave.